

Δεκέμβριος
2008

ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ

Τεύχος 7

Περιοδική έκδοσις

της Ενώσεως τέως Βουλευτών-Ευρωβουλευτών

ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ

Γράμμα του Εκδότη

Δ.Σ. ΕΝΩΣΕΩΣ

Πρόεδρος:
Πυλλαρινός Κωνσταντίνος

Αντιπρόεδρος:
Μαρκοζάνης Σπυρίδων

Γεν. Γραμματείς:
Ζακοηλίκος Παισανίας

Ταμίας:
Αγοράστης Βασίλειος

Μέλη:
Καηλιέρης Λυκούργος
Σπεντζάρη Φρόσω
Τσιπλιάκος Αριστείδης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γιαννακόπουλος Ιωάννης
Μαρκοζάνης Σπυρίδων
Χατζηδημητρίου Τραϊανός

Διεύθυνσις:
Καραγιώργη Σερβίας 2,
105 62 Πλ. Συντάγματος
Τηλ.: 210-3625683,
210-3625636
Φαξ: 210-3217164
Internet: www.enosisve.gr

Δημιουργικό-Σελιδοποίηση:
Μαίρη Τσιβεριώτου

Παραγωγή:
Φωτοεκδοτική Α.Ε.

Εκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
Μ. Ρωμανός Ε.Π.Ε.

Ο χώρος αυτός, κατ' εξαίρεση, θα φιλοξενήσει σ' αυτό το τεύχος αποσπάσματα από τον λόγο του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, κ. Δημήτρη Σιούφα, που απηύθυνε στο Σώμα, με την ευκαιρία της συζήτησεως του Προϋπολογισμού της Βουλής του έτους 2009.

«...Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να μοιραστώ μαζί σας λίγες σκέψεις μου για το οικονομικό κόστος της Δημοκρατίας αλλήλα και του κοινοβουλευτισμού. Σε κάθε δημοκρατική κοινωνία σήμερα οι δημοκρατικοί θεσμοί αλλήλα και οι λειτουργοί τους αντιμετωπίζουν κατά κανόνα επιθέσεις, που προέρχονται από δυο πλευρές.

Η πρώτη επίθεση προέρχεται από τις δυνάμεις της άγνοιας και η δεύτερη επίθεση προέρχεται από τις δυνάμεις της σύγχρονης υπονόμησης. Η πάγια άγνοια πιστεύει ότι δεν χρειάζεται να υπάρχει κόστος στη λειτουργία οποιουδήποτε πολιτεύματος. Η σύγχρονη υπονόμηση επιδιώκει να μην μπορεί να λειτουργήσει η Δημοκρατία, ώστε αλλήλα κέντρα εξουσίας, νόμιμα ή μη, είτε αυτά είναι κέντρα δυνάμεων, είτε πλούτου, να αποκτήσουν ισχύ την οποία χάνουν οι πολιτικοί, αλλήλα κατ' επέκταση δεν την χάνουν μόνον οι πολιτικοί αυτή την ισχύ. Τη χάνουν οι ίδιοι οι πολίτες. Γιατί οι πολιτικοί εκπροσωπούν τους πολίτες. Αυτό που δεν απαιτά η σύγχρονη υπονόμηση είναι το πόσο θα κοστίζει στο λαό και στη χώρα η έλλειψη και Δημοκρατίας αλλήλα και διαφάνειας και ποιων τα συμφέροντα θα προωθηθούν από μια τέτοια εξέλιξη.

Ο σύγχρονος τρόπος «στραγγαλισμού» της Δημοκρατίας γίνεται με πολλούς τρόπους.

Πρώτα-πρώτα γίνεται με την απομάκρυνση και την αποθάρρυνση των ικανών να συμμετάσχουν στα κοινά και με την παρεμπόδιση, όσων προσέρχονται, να λειτουργήσουν αποτελεσματικά.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΟΓΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ 2009

Αυτό άρχισε να γίνεται όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αντιληπτό από όλους τους λαούς. Προχθές στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής είδαμε μια σημαντική αλλαγή που οφείλεται κυρίως στην εθελοντική προσφορά, πρωτοφανούς ύψους χρημάτων από εκατομμύρια πολίτες. Δεν περίμεναν ούτε τον Κρατικό Προϋπολογισμό, αλλά ούτε τους πλούσιους να καθορίσουν την πορεία των εκλογών στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Αυτά τα εκατομμύρια ανθρώπων ίσως άλλαξαν την πορεία της σύγχρονης ιστορίας, επωμιζόμενοι προσωπικά το κόστος της κορυφαίας δημοκρατικής λειτουργίας που είναι οι εκλογές, σε κάθε χώρα. Είναι μεγάλο το δίδαγμα για όλους τους πολίτες, όλων των δημοκρατιών της εποχής μας, αυτό που συνέβη στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής με τη χρηματοδότηση του προεκλογικού αγώνα από εκατομμύρια πολίτες.

Στέκομαι ιδιαίτερα και στα συμπεράσματα αλλά και στα μηνύματα που έχει αυτή η συμμετοχή εκατομμυρίων πολιτών, για να γίνει ο προεκλογικός αγώνας του κόμματος που κέρδισε τις εκλογές στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Οι σκέψεις μου αυτές είναι καθαρά προσωπικές. Πιστεύω όμως ότι πάρα πολλοί από σας τις συμμερίζεστε, γιατί αυτό είναι το πραγματικό ζήτημα το οποίο πρέπει να μας απασχολεί όλους. Είναι το πραγματικό ζήτημα που πρέπει να κατευθύνει τον νου μας για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εκπροσωπούμε τον ελληνικό λαό, να εκπροσωπούμε τους πολίτες αυτής της χώρας, να εκπροσωπούμε τον Ελληνισμό μέσα σ' αυτή την Αίθουσα και την πορεία του έθνους για όλες τις επόμενες γενιές...»

Οι πιο πάνω τοποθετήσεις του κ. Σιούφα βρίσκονται σε ευθεία γραμμή με παλαιότερες θέσεις των προκατόχων του, του κυρίου Κακλαμάνη και της κυρίας Μπενάκη, αλλά και των παλαιότερων πολιτικών ηγετών όπως των αείμνηστων Γ. Παπανδρέου, Ηλ. Ηλιού, Αλ. Σβώλου, Π. Κανελλόπουλου και Κ. Καραμανλή.

Οι υπερβολές και η δημαγωγία συνάντησαν τον αντίλογό τους. Συνάντησαν λόγους συνέσεως και ευθύνης.

«ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΑΡΝΗΣΙΔΙΚΙΑ»

Αυτός είναι ο τίτλος του φυλλάδιου της Ομοσπονδίας των Δικαστικών υπαλλήλων Ελλάδος. Τίτλος αποκαλυπτικός του έντονου προβληματισμού των διακονούντων τον χώρο της δικαιοσύνης.

Τα πιο κάτω στοιχεία τον δικαιολογούν:

«Το 2007 μόνο στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών κατατέθηκαν (οίκοθεν και σε Αστυνομικά Τμήματα) 234.000 μηνύσεις, εκ των οποίων το μεν 75% στα αστυνομικά τμήματα και φτάνουν στο ακροατήριο μετά από 4 χρόνια, το δε 25% στην Εισαγγελία και φτάνουν στο ακροατήριο μετά από 2,5 περίπου χρόνια. Φέτος και μέχρι 31/8 ο αριθμός των μηνύσεων έχει φτάσει τις 175.000!!!

Την ίδια χρονιά στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών κατατέθηκαν 124.000 εισαγωγικά δικόγραφα εκ των οποίων το 20% αφορούν σε ασφαλιστικές υποθέσεις και προσδιορίζονται μετά από 3 χρόνια. Το 35% αυτών αφορούν σε αποδοχές –επιδόματα– μισθολογικές αποζημιώσεις και προσδιορίζονται σε 4 χρόνια, το 15% αφορούν σε αλληλοδαπούς για παραμονή και εργασία στη Χώρα και προσδιορίζονται σε 2-3 χρόνια και το υπόλοιπο 30% αφορούν σε φορολογικές υποθέσεις που προσδιορίζονται σε 5 χρόνια (άραγε πότε φτάνουν στο ακροατήριο;). Φέτος και μέχρι 31/8 ο αριθμός τους έχει φτάσει τις **134.000 !!!** Στο δε Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο της χώρας, το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατατίθενται περίπου 10.000 δικόγραφα το έτος με συνέπεια, παρά τις μεγάλες προσπάθειες, να βρίσκεται στα πρόθυρα της αρνησιδικίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την προστασία του πολίτη από τις παρανομίες και τις παραλείψεις της Διοίκησης».

Τα πιο πάνω στοιχεία, ασφαλώς χωρίς να υποτιμούν τις πολυάπλες θετικές προσπάθειες (του χθες και του σήμερα) στο χώρο της Δικαιοσύνης, είναι ενδεικτικά ενός επικίνδυνου προβληματισμού που υπονομεύει **ουσία** το σύνολο της ελληνικής έννομης τάξης.

Οι πολιτικές ηγεσίες καλούνται –με διάθεση συναντίληψης– να στηρίξουν κάθε μέτρο αναβάθμισης της απονομής της Δικαιοσύνης αλλήλ και βελτίωσης του σωφρονιστικού μας συστήματος, χωρίς περαιτέρω απώλεια χρόνου.

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΔΟΛΙΟΤΗΤΕΣ

Η κυβέρνηση της χώρας και τα πολιτικά κόμματα, οι αυτοδιοικητικοί και οι πνευματικοί φορείς, θα πρέπει να λάβουν σοβαρά υπ' όψιν τους τον κίνδυνο που δημιουργούν οι πρωτοβουλίες του Τουρκικού Προξενείου Κομοτηνής για τη δημιουργία (υποδείξει της Μ.Ι.Τ.) «**Τουρκικών Ενώσεων**» στη Θράκη.

Κάποιοι θερμοκέφαλοι (:) στην Τουρκία, θιασώτες του **παντουρκισμού**, και ορισμένοι ανεγκέφαλοι υπερατλαντικοί προστάτες τους, που από χρόνια σχεδιάζουν την αποκαλούμενη «συνδιοίκηση της Θράκης», βρίσκουν αυτή την περίοδο πρόσφορο έδαφος στην περιοχή μας, προκειμένου να προωθήσουν με επιμονή και μεθοδικότητα τους στόχους τους. Και όλα αυτά γίνονται την ώρα που η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών κομμάτων επίσημα στηρίζει την Ευρωπαϊκή «πορεία» της Τουρκίας!!

Για να μη βρεθούμε ως επιμηθείς και πάλη μπροστά σε «τετελειωμένα», επιτακτικό είναι όχι μόνο να επαγρυπνούμε (αν επαγρυπνούμε) αλλιά και να κινητοποιηθούμε αποφασιστικά και έγκαιρα. Άλλες «πολυτέλειες» οκνηρότητας και αδιαφορίας δεν σηκώνει ο τόπος.

Οι ιστορικές ευθύνες όλων και ιδίως των επί κεφαλής των αρμοδίων Υπηρεσιών είναι τεράστιες.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Ε.Σ.

Με δύο αποφάσεις του το Ελεγκτικό Συνέδριο την υπ' αριθμ. 2203/2008 και 2496/2008 δικαιώνει τις ατομικές προσφυγές (εφέσεις) συναδέλφων μετά την απόρριψη από την 43η Διεύθυνση των αιτήσεων που κατατέθηκαν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους . Οι υποθέσεις αφορούν την αναπροσαρμογή των συντάξεων των εκκαλούντων όπως αυτές διαμορφώθηκαν με τις υπ' αριθ. 13, 23, και 24 του 2006, αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος.

Σημ: *Οι Συνάδελφοι ας προσέξουν ιδιαίτερα, το από 8/11/08 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ που τους στείλαμε.*

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ο κ. Θ. Πάγκαλος με την γνωστή ευθύτητα (και γενναιότητα), επ' ευκαιρία της συζήτησης στη Βουλή για τον προϋπολογισμό του 2009, μεταξύ άλλων είπε:

«...Βεβαίως, υπάρχει και το ζήτημα της δίκης (του ειδικού δικαστηρίου του άρθ. 88 του Συντάγματος) που έκαναν οι δικαστές και του προβλήματος που έχει δημιουργηθεί και αντιλαμβάνομαι ότι στην Αίθουσα αυτή υπάρχει ένας φόβος. Θεωρώ, όμως, ότι εξ όλων των χώρων, ο χώρος ετούτος είναι χώρος που δεν μπορεί να λειτουργεί υπό το καθεστώς του φόβου. Αν κάπου δεν πρέπει να φοβούνται οι άνθρωποι στην Ελλάδα, είναι εδώ μέσα. Και να μη φοβούνται δηλαδή όχι φυσικές απειλές, διότι τέτοιες δεν υπάρχουν, αλλά να μη φοβούνται το τι θα πει ο ένας και τι θα πει ο άλλος. Εδώ πιστεύω ότι υπάρχει ευθύνη. Και υπάρχει ευθύνη της Κυβερνήσεως, διότι επέτρεψε να παρασυρθούν οι αμοιβές αυτών των ιδιωτικών στελεχών των διαφόρων επιχειρήσεων και φορέων και να ξεπεράσουν τις δικαστικές αμοιβές παρά το νόμο.

Οι δικαστές ήρθαν δια ίδιον συμφέρον για το οποίο κανείς δεν μπορεί να τους κατηγορήσει –επαγγελματίες είναι οι δικαστές, σε ό,τι αφορά την αμοιβή τους– και αξίωσαν την απαίτησή τους δικαστικώς και εισπράττουν αυτά τα οποία εισπράττουν, μετά τη γνωστή εξέλιξη της υποθέσεως και τις συναντήσεις με την Κυβέρνηση και τη γνωστή συμφωνία.

Εν ενεργεία Βουλευτής, από ό,τι ξέρω –και ακόμα περισσότερο, κανένας και κανένα κόμμα– δεν έχει θέσει τέτοιο ζήτημα. Τέτοιο ζήτημα για την παρούσα Βουλή δεν υφίσταται.

Γιατί πρέπει, λοιπόν, να λειτουργούμε υπό το δέος μην τυχόν κάποιος μας χαρακτηρίσει, (τη στιγμή που πράγματι είναι επώδυνες οι οικονομικές συνθήκες για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού –όχι για όλους, αλλά για το μεγάλο μέρος του πληθυσμού, που υπάρχει ανεργία, ακρίβεια, καθήλωση των εισοδημάτων και μείωση σε μερικές περιπτώσεις), ότι εμείς μπορούμε να αυξήσουμε το εισόδημά μας;

Και γιατί δεν πρέπει να το αποδεχτούμε; Γιατί εκεί είναι το θέμα, γιατί τα μικρά κόμματα της Βουλής διακρίνουν τη θέση τους από εμάς, αν θέλτε και παρεμποδιζόμαστε από το να ψηφίσουμε ομοφώνως αυτόν τον Προϋπολογισμό, τον οποίο προφανώς του χρόνου θα εγκρίνουμε ως Απολογισμό! Γιατί παρεμποδιζόμαστε;

Εγώ θέλω να πω το εξής: Είναι δυνατόν η Βουλή να δώσει το παράδειγμα σε όλη την κοινωνία και σε όλη την οικονομία παραβίασης της αρχής που λέει ότι όλοι δικαιούνται την τιμαριθμική αύ-

ξηση. Διότι η τιμαριθμική αύξηση δεν αποτελεί αύξηση, αλλιά αποτελεί αποτροπή μείωσης του εισοδήματος.

Αυτό το δικαίωμα, λοιπόν, το οποίο όλοι αναγνωρίζουμε στους εργαζόμενους όλης της χώρας, ό,τι είδους και αν είναι αυτοί οι εργαζόμενοι, το αρνούμεθα στον εαυτό μας για να κάνουμε, πιστεύω, μια πράξη η οποία απευθύνεται στον εύκολο εντυπωσιασμό.

Είναι πολύ επικίνδυνο, πολύ αντιεργατικό και πολύ αντιλαϊκό αυτό που υιοθετήθηκε σαν στάση εδώ πέρα μέσα από ορισμένους συναδέλφους, γιατί θυσιάζοντας αυτήν την τιμαριθμική αύξηση για τον εαυτό τους -επαναλαμβάνω- δίνουν ένα παράδειγμα στους εργοδότες όλης της χώρας ότι μπορούν και αυτοί να κινηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Εμείς, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., αρνούμεθα αυτή τη δυνατότητα, την πολεμούμε αυτήν τη δυνατότητα. Λέμε ότι η τιμαριθμική αύξηση είναι δικαίωμα όλων των εργαζομένων και δεν αποτελεί στην πραγματικότητα αύξηση, αλλιά αποτροπή μείωσης του εισοδήματος...»

Αρ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ο Βουλευτής και πρ. Υπουργός κ. Αρ. Παυλίδης επίσης κατά την συζήτηση επί του προϋπολογισμού της Βουλής, και αναφερόμενος στην υποχρέωση της στηρίξεως της Ενώσεως των τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών από το Κοινοβούλιο είπε:

«...Κύριοι συνάδελφοι, θέλουμε, δεν θέλουμε -εγώ το πέρασα- το «τέως» δεν το γλιτώνει κανένας. Για κάποιους λόγους, κάποια στιγμή, θα είμεθα τέως Βουλευτές ή τέως Ευρωβουλευτές, τους οποίους χάρηκα προχθές που έκαναν στο Καβούρι το 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία. Οι τέως Βουλευτές -συγχωρήστε μου την έκφραση που θα χρησιμοποιήσω- είναι το πλουσιότερο πολιτικό think tank, όπως ήεστε εσείς οι αριστεροί. Έτσι δεν ήεστε; Είναι οι άνθρωποι που υπηρέτησαν εδώ, που έγιναν Υπουργοί, που διαχειρίστηκαν τις υποθέσεις του δημοσίου έφτασαν την Ελλάδα μέχρι εδώ και οι περισσότεροι είναι απομακρυσμένοι από την ένταση των κομματικών αντιπαραθέσεων. Στηρίζω, όπως φαντάζομαι και όλοι, το αίτημά τους να στεγαστούν όπως τους αρμόζει. Γίνεται μια προσπάθεια τώρα να πάνε στο Μέγαρο της οδού Αμαλίας. Η πρόταση του Προέδρου της Ενώσεως κ. Πυληρινού είναι να εγκατασταθούν στο κτίριο της Παλαιάς Βουλής είναι μια πρόταση που δεν απορρίπτεται, το να το διαχειρίζεται δηλαδή το κτήριο της Παλαιάς Βουλής που είναι το «σπίτι» τους η Ένωση των τέως Βουλευτών και Ευρωβουλευτών. Ίσως εκεί ή αλλού, αλλιά και ίσως και στο Μέγαρο Δεληγιώργη. Είναι μεγάλη αυτή η προσπάθεια, ασφαλώς, αλλιά αξίζει να γίνει...»

5ο Ευρωπαϊκό

Συνέδριο Αθηνών

ΧΡΟΝΙΚΟ

του 5ου ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση των τ. Βουλευτών των Κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις διασκέψεις των Παρισίων και των Βρυξελλών αποφάσισε την διεξαγωγή του 5ου Συνεδρίου της στην Αθήνα στις 17/18/19 Οκτωβρίου 2008. Την διοργάνωση ανέλαβε η Ένωση των Ελλήνων τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών.
- Για το σκοπό αυτό προηγήθηκε η προπαρασκευαστική Ημερίδα στην Αθήνα στις 9 Απριλίου 2008 με το αυτό θέμα του Συνεδρίου: «ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».
- Για την προπαρασκευή του 5ου Συνεδρίου συγκροτήθηκαν από Ελληνικής πλευράς τρεις Επιτροπές: 1) **Η Πολιτική Επιτροπή**, 2) η **Οργανωτική Επιτροπή** και 3) η **Οικονομική Επιτροπή**.

Στην πρώτη, συμμετείχαν οι κ.κ. Π. Αυγερινός, Εθ. Βερυβάκης, Ι. Γιαννακόπουλος, Κ. Πυλιανός, Θ. Δαμιανός, Αρ. Δημόπουλος, Αρ. Καλαντζάκος, Α. Καραμάνου, Π. Κρητικός, Κ. Μπουρδάρα, Π. Μπενετάτος, Κ. Παναγιώτου, Γ. Πέτσος, Γ. Πρασιανάκης, Π. Σαρλής, Αρ. Τσιπλάκος, Χρ. Φύσσας, Θ. Χούτας, Φρ. Σπεντζάρη και η κα Λ. Χριστοφορίδου. Από την Πολιτική Επιτροπή προπαρασκευάσθηκε το πλαίσιο των θέσεων της Ελληνικής Ένωσης.

Στη δεύτερη Επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν οι κ.κ. Κ. Πυλιανός, Β. Αγοράστης, Κ. Γόντικας, Π. Ζακολίκος, Σπ. Μαρκοζάνης, Κ. Μπουρδάρα και ο κ. Αρ. Τσιπλάκος, αντιμετωπίσθηκαν τα προβλήματα της οργάνωσης του Συνεδρίου.

Η Τρίτη Επιτροπή, την οποία αποτέλεσαν οι κ.κ. Βασ. Αγοράστης, Παν. Δελημήτσος και Παν. Μπενετάτος, εξασφάλισε τους αναγκαίους πόρους για την διεξαγωγή του Συνεδρίου.

- Η επίσημη αντιπροσωπεία της Ελληνικής Ένωσης στο 5ο Συνέδριο, κατόπιν ομόφωνης απόφασης του Δ.Σ., αποτελέσθηκε από τις κυρίες Α. Καραμάνου, Κ. Μπουρδάρα, Κ. Πανταζή και τους κυρίους Π. Αυγερινό, Εθ. Βερυβάκη, το Μέλος του Bureau κ. Π. Σαρλή και τον Πρόεδρο της Ενώσεως κ. Κ. Πυλιανό, ως συμπροεδρεύοντα του Συνεδρίου.

- Εισηγήσεις έκαναν εκ μέρους της Ελληνικής πλευράς οι κυρίες Α. Καραμάνου, Κ. Μπουρδάρα, κ. Κ. Πανταζή και ο κ. Κ. Πυλαρινός.

Σχετικές τροπολογίες κατέθεσε επί της βασικής εισήγησης και ο κ. Ελ. Βερυβάκης.

- Η Ελληνική αντιπροσωπεία διά του Προέδρου της κ. Κ. Πυλαρινού, πρότεινε την ίδρυση ενός θεσμικού-επιστημονικού **Ινστιτούτου Δημοψηφισμάτων και Δημοσκοπήσεων**, πρόταση που έγινε ομόφωνα δεκτή από τους μετέχοντες του 5ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου των Αθηνών και θα αποτελέσει, (η Ελληνική πρόταση), κύριο αντικείμενο μελέτης των Ευρωπαϊκών Ενώσεων, τους αμέσως προσεχείς μήνες.

- Το 5ο Συνέδριο έκλεισε πανηγυρικά με την ομόφωνη επισημείωση της **«Διακήρυξης των Αθηνών»** της οποίας η εγκυρότητα και η σημασία αποτελούν ένα σπουδαίο ευρωπαϊκό πολιτικό κείμενο με διαχρονική αξία.

- Το Συνέδριο στήριξαν:

- Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- Οι Γεν. Γραμματείες ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
- Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
- Ο ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Σημ: η Ένωσή μας σε **Ειδική Έκδοση** καταχώρησε το κείμενο της «ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ» και το απέστειλε στους εν ενεργεία Βουλευτές, στα μέλη της Κυβέρνησης, στα Τακτικά και Πάρεδρα Μέλη της Ένωσης, στους Πρυτάνεις και Καθηγητές των Πανεπιστημίων, στους Γενικούς Γραμματείς των Υπουργείων, στους Νομάρχες και Δημάρχους της χώρας, στα Μ.Μ.Ε, σε Παράγοντες του Δημοσίου Βίου και της Οικονομικής και Πνευματικής ζωής του τόπου.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

**του Κων. Πυλαρινού, Προέδρου της Ελληνικής Ενώσεως
των τ. Βουλευτών-Ευρωβουλευτών**

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,
Κυρία Εκπρόσωπε του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
Κύριε Εκπρόσωπε του Προέδρου του Συμβουλίου της Ευρώπης,
Κύριε Πρόεδρε του 5ου Συνεδρίου,
Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Αισθάνομαι μεγάλη τιμή να απευθύνομαι σε σκαπανείς της Ευρωπαϊκής ιδέας, προς αγωνιστές και πραγματοποιούς. Στη διάρκεια της δικής σας, της δικής μας γενιάς, γεννήθηκε και ανδρώθηκε το ασύλληπτο για την παγκόσμια Ιστορία Ενοποιητικό Ευρωπαϊκό Εγχείρημα.

Δεν είναι βέβαιο αν θα εισπράξουμε γι' αυτό το εγχείρημα τον έπαινο των Λαών μας, είμαι όμως πεπεισμένος ότι θα εισπράξουμε κάποτε την αναγνώριση της Ιστορίας.

Εμείς εδώ όλοι και μερικές ακόμη εκατοντάδες εξέχοντες συνάδελφοί μας, που οι περισσότεροι δεν βρίσκονται πλέον στη ζωή, έφεραν στους ώμους τους ένα άπιαστο για τις μεταπολεμικές ευρωπαϊκές συνθήκες όραμα και το έκαναν, το κάναμε, πραγματικότητα.

Το όραμα αυτό δεν τελείωσε, όπως δεν τελειώνει και η ζωή. Η προσπάθεια που άρχισε πριν 50 χρόνια συνεχίζεται και αυτό το συνέδριό μας με το σπουδαίο θέμα, την «Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη και την Αντιπροσωπευτική – Συμμετοχική Δημοκρατία» ανταποκρίνεται σ' αυτή την αλήθεια.

Και θα συνεχίσει η προσπάθειά μας να ανταποκρίνεται στην ιστορική αναγκαιότητα όσο θα υπάρχει σωφροσύνη και αίσθημα ευθύνης στους ταγούς της Ευρώπης έναντι των Λαών της Ηπείρου μας.

Κύριε Πρόεδρε του Ελληνικού Κοινοβουλίου, ο κ. Dimmer και εγώ σας καλούμε στο βήμα, για να κηρύξετε την έναρξη του Συνεδρίου μας.

ΟΜΙΛΙΑ

του Προέδρου της Βουλής, κ. Δημήτρη Σιούφα

«Καλωσορίζω στην Ελλάδα τις αντιπροσωπείες των χωρών που συμμετέχουν στο Συνέδριο. Καλωσορίζω, επίσης, τους Έλληνες συναδέλφους, πρώην Βουλευτές και Ευρωβουλευτές. Εύχομαι καλή διαμονή και επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου σας.

Η Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη ή, συμβολικά, το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα περιείχε πολλές και σημαντικές τομές, όχι μόνο όσον αφορά τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και την αντιπροσωπευτική συμμετοχική δημοκρατία, στην οποία θα εστιάσω τη σύντομη αυτή ομιλία μου.

Οι τομές αυτές διατηρήθηκαν ευτυχώς από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, με αποτέλεσμα η θεσμική συμβολή της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης να διατηρείται σχεδόν στο ακέραιο. Αλλά, πριν αναφερθώ στη Συνθήκη της Λισσαβόνας, θα ήθελα να υπομνήσω εν συντομία τις Συνθήκες που οδήγησαν στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, προϊόν ομοηγουμένως μιας κορυφαίας συμμετοχικής συνταγματικής διαδικασίας.

Η διαπραγμάτευση της Συνθήκης της Νίκαιας υπήρξε εξ αρχής αδιέξοδη, λόγω αιτημάτων και διεκδικήσεων που δεν επέτρεψαν τη γόνιμη συνέχιση της ευρωπαϊκής πορείας. Ταχέως δε οι Αρχηγοί των Κρατών και των Κυβερνήσεων αντιλήφθηκαν ότι η προώθηση της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μέσω της παραδοσιακής διακυβερνητικής διαπραγμάτευσης είχε εγγίσει το τέλος της. Μια νέα διαδικασία έπρεπε να ξεκινήσει, περισσότερο δημοκρατική, διάφανη και συμμετοχική.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις 14 και 15 Δεκεμβρίου του 2001 στο Λάκεν, αποφάσισε να βασίσει τη νέα διαδικασία σε μια Συνέλευση συγκροτούμενη από αντιπροσώπους όλων των θεσμικών φορέων νομιμοποίησης της Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας. Έτσι, η Συνέλευση απαρτίστηκε από αντιπροσώπους των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων, των Εθνικών Κοινοβουλίων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η «Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης» επιτέλεσε το έργο της δημόσια, συμμετοχικά και διάφανα. Για πρώτη φορά, η διαδικασία αναθεώρησης των Ευρωπαϊκών Συνθηκών διεξήχθη με

τη συμμετοχή των Εθνικών Κοινοβουλίων και αντιπροσώπων θεσμών που απηχούσαν τις απόψεις της κοινωνίας των πολιτών (πανεπιστημιακές ενώσεις, νεοχαιίες, οργανώσεις παραγωγικών φορέων κ.λπ.).

Μια άνευ προηγουμένου δημοκρατική διαδικασία αναπτύχθηκε, η οποία οδήγησε σε ένα σχέδιο Ευρωπαϊκού Συντάγματος, που έγινε δεκτό, με ελάχιστες αλλαγές, ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η πορεία αυτού του κειμένου είναι γνωστή. Μολιονότι, όμως, δεν ευδοκίμησε ως Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, οι λύσεις που πρότεινε για την υπέρβαση της ευρωπαϊκής θεσμικής κρίσης επικράτησαν.

Θα αρκεσθώ στις καινοτόμες λύσεις που περιλάμβανε για την εδραίωση και ανάπτυξη της αντιπροσωπευτικής συμμετοχικής δημοκρατίας. Λύσεις οι οποίες, όπως ήδη ανέφερα, διατηρήθηκαν από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας.

Κατ' αρχάς, η αντιπροσωπευτική δημοκρατία αναγορεύεται σε θεμέλιο της Ένωσης. Ωστόσο, λόγω της θεσμικής ιδιορρυθμίας της Ένωσης, οι πολίτες της εκπροσωπούνται και άμεσα και έμμεσα σε αυτήν. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπεί άμεσα τους πολίτες της Ένωσης, ενώ, παράλληλα, οι πολίτες των κρατών μελών εκπροσωπούνται στην Ένωση μέσω των Κυβερνήσεων τους, οι οποίες είναι υπεύθυνες έναντι των Εθνικών τους Κοινοβουλίων.

Υπενθυμίζοντας ότι η Συνθήκη της Λισσαβόνας καθιερώνει την αρχή της ισότητας των πολιτών ενώπιον των οργάνων της Ένωσης, θεωρώ αναγκαίο να εξάρω την αναγνώριση ενός σημαντικότερου θεσμού άμεσης δημοκρατίας, που είναι η διεξαγωγή «ευρωπαϊκών δημοψηφισμάτων».

Πράγματι, η συγκέντρωση τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου πολιτών προερχόμενων από πολλή κράτη μέλη δημιουργεί τη δυνατότητα απαίτησης να υποβάλλονται από την Επιτροπή νέες νομοθετικές προτάσεις υπέρ των συμφερόντων των πολιτών. Εξίσου σημαντικές είναι, εξάλλου, οι ρυθμίσεις οι οποίες αναφέρονται στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα Εθνικά Κοινοβούλια υπέρ των συμφερόντων των πολιτών. Ρυθμίσεις, οι οποίες οφείλονται στο ότι τόσο η Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη όσο και η Συνθήκη της Λισσαβόνας, αναγνώρισαν, απονέμοντάς τους σημαντικό ευρωπαϊκό ρόλο, τη γόνιμη συμβολή των Εθνικών Κοινοβουλίων στην αποτελεσματική πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με συνέπεια, τα Εθνικά Κοινοβούλια να μπορούν πλέον, εκπροσωπώντας άμεσα τους πολίτες των αντίστοιχων κρατών, να προσπύσουν με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντά τους στην Ένωση, συμβάλλοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, στην ενίσχυση της νομιμοποίησης των πολιτικών αποφάσεων της Ένωσης.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπ' αυτό το θεσμικό πλέγμα, τα Εθνικά Κοινοβούλια μπορούν να συμμετέχουν στους μηχανισμούς αξιολόγησης ως προς την εκτέλεση των πολιτικών αποφάσεων που αφορούν τα πεδία ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, να συμπράττουν στη διαδικασία αναθεώρησης των Ευρωπαϊκών Συνθηκών και, το σημαντικότερο, να μεριμνούν ώστε να τηρείται η μεγάλη πολιτικής και συνταγματικής σημασίας αρχή της επικουρικότητας.

Με την αρχή αυτή τα εθνικά κοινοβούλια εκφράζουν τις θέσεις τους για την αναγκαιότητα θέσπισης νέων ευρωπαϊκών πράξεων, ενόψει κοινής και αποτελεσματικής αντιμετώπισης των κρίσιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη.

Η Ελληνική Βουλή, της οποίας έχω την τιμή να προεδρεύω, κινείται δραστήρια και αποτελεσματικά προς την κατεύθυνση που χάραξε το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Συναισθανόμενη το ιστορικό της χρέος έναντι των Ελλήνων πολιτών, και σε στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ανέλαβε έγκαιρα τις ευθύνες της.

Ήδη, το σύνολο των Επιτροπών της εργάζεται λαμβάνοντας υπόψη την ευρωπαϊκή διάσταση των προς επίλυση θεμάτων. Ειδικότερα, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων έχει να επιδείξει σημαντικό έργο όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Μόνο το τελευταίο διάστημα, έχουν υιοθετηθεί πέντε Γνώμες για θέματα ιδιαίτερης σημασίας σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών, όπως η θεραπεία των ασθενών και σε άλλες χώρες, η επέκταση της ίσης μεταχείρισης εκτός χώρου εργασίας, ο έλεγχος των συνόρων. Αποτελεί αδιαμφισβήτητη διαπίστωση ότι το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα εγκαινίασε μια νέα εποχή συμμετοχικής δημοκρατίας για μια Ευρώπη των πολιτών με γερά θεμέλια: ισότητα, συμμετοχή, άμεση έκφραση γνώμης, αρχές που η Συνθήκη της Λισσαβόνας διατήρησε και πρέπει να διέπουν τη λειτουργία του ευρωπαϊκού δημοκρατικού βίου.

Η Βουλή των Ελλήνων, χωρίς να περιμένει την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβόνας, υιοθέτησε το πνεύμα και τις προτάσεις της και, τηρώντας την αρχή της αντιπροσωπευτικής συμμετοχικής δημοκρατίας, εργάζεται δραστήρια και αποτελεσματικά για την προάσπιση των συμφερόντων των Ελλήνων πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου σας εκ μέρους όλων των Βουλευτών του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Καλή επιτυχία.»

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

**του Προέδρου της Σοσιαλιστικής Διεθνούς,
κ. Γεωργίου Παπανδρέου**

Αγαπητοί φίλοι,

Η δημοκρατία είναι ένας αέναος αγώνας για την ενδυνάμωση του πολίτη, έτσι ώστε η διακυβέρνηση όχι μόνο να εκφράζει την ηλαϊκή εντολή ηλιλά και να ασκείται από τον ηλαό. Στη δημοκρατική διαδικασία οι Βουλευτές είναι στην πραγματικότητα η φωνή του ηλαού και κατ' αυτή την έννοια είναι σωστό που αυτή η εκδήλωση οργανώνεται από την Ένωση τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών.

Ως Πρόεδρος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς συμμετέχω καθημερινά σε μία παγκόσμια συζήτηση που αφορά το μέλλιον της παγκόσμιας διακυβέρνησης. Πιστεύω ότι σήμερα αντιμετωπίζουμε τρεις ηληληένδεται προκλήσεις που αφορούν την καρδιά του δημοκρατικού πολιτεύματος:

Πρώτον, σημαντικά ζητήματα όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η σημερινή οικονομική κρίση, και παγκόσμιες επιδημίες αντιμετωπίζονται από θεσμούς που βρίσκονται μακριά από τον πολίτη. Πρέπει συνεπώς να δώσουμε στον πολίτη ευκαιρίες συμμετοχής.

Δεύτερον, η διακυβέρνηση αποκτά ένα οηλοένα και πιο σύνθετο χαρακτήρα και γίνεται αναπόφευκτα οηλοένα και πιο τεχνοκρατική. Πρέπει συνεπώς να ενδυναμώσουμε τον πολίτη να συμμετάσχει στην παγκόσμια διακυβέρνηση.

Τρίτον, εάν και ζούμε σε μία εποχή μίας οηλοένα και πιο παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, δεν έχουμε ακόμα αναπτύξει τους μηχανισμούς που μπορούν να ανταποκριθούν στο μεγαλύτερο στόχο του σοσιαλιστικού, σοσιαληδημοκρατικού και εργατικού κινήματος, εδώ και περισσότερο από ένα αιώνα, δηλαδή της κοινωνικής συνοχής. Συνεπώς πρέπει να επιβεβαιώσουμε την δέσμευσή μας για την προάσπιση όχι μόνο των ατομικών ηληλά και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Πιστεύω ότι η διοργάνωση του 5ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου στην Αθήνα έχει συμβολική αξία, επειδή πρόκειται για την κοιτίδα της δημοκρατίας. Επίσης, η τοποθεσία έχει εθνική σημασία, επειδή η ποιότητα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στην συμμετοχή της χώρας μας στην Ε.Ε. Το Ευρωπαϊκό οικοδόμημα είναι ένα χωρίς ιστορικό προηγούμενο θεσμικό πείραμα τόσο για την χώρα μας όσο και την ήπειρό μας. Αυτός είναι και

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ο λόγος που ελπίζω να συμπεριλάβει κάποια στιγμή στους κόλπους της όλο το Βαλκανικό χώρο. Επίσης, πιστεύω ότι το Ευρωπαϊκό μοντέλο περιφερειακής και οικονομικής συνεργασίας έχει παγκόσμια αξία και δυνατότητες εφαρμογής.

Όμως, δεν πρέπει να τρέφουμε αυταπάτες. Τόσο για την Ευρώπη όσο και για την παγκόσμια κοινωνία η μεγαλύτερη πρόκληση σήμερα συνίσταται στην πρόκλησή της στο να επιτρέψουμε στον πολίτη να λάβει πρωτοβουλίες, να συμμετέχει, και όχι απλά να εγκρίνει. Τελικά, η πρόκληση είναι ο εμπλουτισμός της δημοκρατικής εμπειρίας. Όλοι εμείς που είμαστε μέλη Εθνικού ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουμε την δυνατότητα να συνεισφέρουμε σε αυτό το στόχο. Ξεκινώντας σήμερα.

Γιώργος Α. Παπανδρέου

ΜΗΝΥΜΑ

της Υπουργού Εξωτερικών, κας Ντόρας Μπακογιάννη για τη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές και Ευρωβουλευτές, διατελέσαντες εκπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Λαών,

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω την έναρξη του Συνεδρίου για την Ευρωπαϊκή Μεταρρυθμιστική Συνθήκη και την αντιπροσωπευτική – συμμετοχική δημοκρατία. Θέλω να σας ευχαριστήσω για την ευγενική σας πρόσκληση και ηλπίζω να είμαι ειλικρινά που έκτακτες υποχρεώσεις μου δεν μου επέτρεψαν να βρισκομαι και εγώ σήμερα κοντά σας σε αυτή την ενδιαφέρουσα συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης. Θέλω να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία σας και να σας επαναλάβω ότι το Υπουργείο Εξωτερικών στέκεται πάντα κοντά σας, αρωγός, σε κάθε προσπάθεια θέσπισης ανοιχτού διαλόγου για τα ευρωπαϊκά θέματα.

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας μετρά σήμερα 24 επικυρώσεις. Οι Ευρωπαίοι πολίτες συνεχώς ζητούν περισσότερη Ευρώπη και έχουν ανάγκη από κοινοτικούς θεσμούς διαφανείς και αποτελεσματικούς, από κοινές πολιτικές στις οποίες να συνοπολογίζονται οι επιμέρους πολιτιστικές, κοινωνικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες των λαών της Ε.Ε. Αυτό το στόιχημα προσπάθησε και τελικά κέρδισε η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Η απόρριψη της Μεταρρυθμιστικής

Συνθήκης στην Ιρλανδία δεν πρέπει να μας απογοητεύει. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες και η κυβέρνηση της Ιρλανδίας συστηματικά συνεχίζουν την προσπάθειά τους στην κατεύθυνση της πληρέστερης ενημέρωσης του ιρλανδικού κοινού όσον αφορά τις επωφελείς μεταρρυθμίσεις που η συγκεκριμένη συνθήκη θα φέρει.

Πιστεύω ότι, πρώτα από όλα, η νέα συνθήκη θα φέρει περισσότερη δημοκρατία στην Ένωση. Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη εισάγει καινοτομίες με τις οποίες ενισχύει τη συμμετοχική δημοκρατία. Αιχμάζει το ισχύον σύστημα λήψης αποφάσεων και υιοθετείται η αρχή της διπλής πλειοψηφίας. Αιχμάζει και ενισχύεται ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων. Τα εθνικά κοινοβούλια θα πληροφορούνται έγκαιρα για τις όποιες νομοθετικές προτάσεις και θα έχουν δικαίωμα αναπομπής μιας πρότασης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για επανεξέταση. Τέλος, ένα εκατομμύριο Ευρωπαίων πολιτών θα έχουν το δικαίωμα πρωτοβουλίας προκειμένου να υποβάλουν αξίωση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε η τελευταία να διαμορφώσει και να προωθήσει πολιτικές σχετικές με συγκεκριμένο θέμα.

Θα πρέπει να σημειώσω ότι εδώ και ένα χρόνο, την Ευρώπη ταλανίζουν άσχημες οικονομικές συγκυρίες στις οποίες όμως αντεπεξέρχεται με συστηματική λήψη μέτρων. Η ευρωπαϊκή οικονομία προσπαθεί να αντισταθεί στις δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν στις αγορές. Ειδικά τώρα, σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, η οικονομική συνεργασία και ο συντονισμός των οικονομικών πρωτοβουλιών των κρατών μελών της Ε.Ε. είναι αναγκαία.

Στις μέρες μας, αντιμετωπίζουμε προκλήσεις που ξεπερνούν τα εθνικά μας σύνορα και γνωρίζουμε καλά ότι μόνο ενωμένοι θα μπορέσουμε να αντεπεξέλθουμε. Σήμερα, ο αμετάθετος στόχος όλων μας υπαγορεύεται από το όραμα του Jean Monnet, το οποίο περιγράφεται από τον ίδιο με τα ακόλουθα λόγια: «Δεν σχηματίζουμε συμμαχία κρατών αιχμά ενώνουμε λαούς». Η Ελλάδα έχει αποφασίσει ότι θα σταθεί ένθερμος συμπαραστάτης σε αυτή την προσπάθεια και για το λόγο αυτό συμμετέχει ενεργά σε όλες τις δράσεις της Ένωσης. Αδιαμφισβήτητα, η νέα συνθήκη υπολείπεται του στόχου της πλήρους ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, όμως είναι το εφαλτήριο της πορείας της Ε.Ε. προς την ενοποίηση, υπηρετώντας πιστά τις αρχές, τις αξίες και τους στόχους της.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου σας.

Ντόρα Μπακογιάννη

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ομιλία-παρέμβαση κ. Άννας Καραμάνου, τ. Ευρωβουλευτού

Το ερώτημα που καλείται να απαντήσει η Ε.Ε. σήμερα είναι, αν είναι δυνατόν να κρατά την πολιτική ενοποίηση σε χαμηλό επίπεδο, όταν έχει ήδη υπερεθνικοποιήσει σχεδόν πλήρως αρκετούς σημαντικούς θεσμούς, ιδιαίτερα εκείνους που συνδέονται με το νόμισμα, την ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών, το κεφάλαιο και την απασχόληση. Μπορεί το σύστημα να λειτουργήσει χωρίς ισχυρούς πολιτικούς θεσμούς και χωρίς ένα κοινά αποδεκτό σύστημα αξιών;

Σήμερα, όλο και περισσότερο ενισχύεται η πεποίθηση ότι η Ένωση των 27 θα πρέπει να μετεξελιχθεί σε πολιτική ένωση, προκειμένου να διασφαλίσει την επιβίωσή της, αλλά και το ρόλο της στο διεθνές παγκοσμιοποιημένο οικονομικό και πολιτικό σύστημα, γιατί οι αγορές, όπως αποδείχτηκε, δεν είναι αυτοτελή συστήματα με τις δικές τους διακριτές δυναμικές, αλλά είναι στενά συνδεδεμένες με την πολιτική και την κοινωνία της οποίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα.

Οι αγορές δεν μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς πολιτικούς θεσμούς, χωρίς τη συναίνεση των πολιτών και χωρίς κοινωνικές αξίες, όπως έγινε φανερό από την οικονομική κρίση που βιώνουμε.

Η πολιτική μετεξέλιξη της Ε.Ε. κρίνεται ως αναγκαία συμπλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, προκειμένου να κλείσει το χάσμα μεταξύ οικονομίας και πολιτικής και να ενισχυθεί, τόσο η αποτελεσματικότητα, όσο και η δημοκρατία στην Ε.Ε. Να σταματήσει, δηλαδή, ο διχασμός της Ε.Ε., σε οικονομικό γίγαντα και πολιτικό νάνο.

Η ιδέα της δημιουργίας μιας κοινής ταυτότητας βασισμένης στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις δημοκρατικές αρχές φαίνεται πως κερδίζει έδαφος. Η ουσία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης συνδέεται με τη δημιουργία μιας Ευρώπης, με την οποία οι άνθρωποι να μπορούν να ταυτισθούν. Αυτή η ανάγκη διατυπώθηκε πολύ παραστατικά από τον Ζακ Ντελόρ, όταν είχε πει το περίφημο «δεν μπορεί κανείς να ερωτευθεί την κοινή αγορά».

Ισχυρή πίεση προς την κατεύθυνση της πολιτικής μετεξέλιξης ασκεί και η ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών, λόγω της κλονισμένης δημοκρατικής νομιμοποίησης των θεσμών της Ένωσης. Η πολιτική εμπάθνηση της ενοποίησης εμφανίζεται ως διαδικασία ενίσχυσης της δημοκρατίας της Ένωσης, ως διαδικασία, δηλαδή, που απαντά στο πρόβλημα της δημοκρατικής νομιμοποίησης της

Ε.Ε. Από ευρύτερη οπτική, η πολιτική μετεξέλιξη της Ένωσης απαντά και στο αίτημα για μεγαλύτερη συμμετοχή της ευρωπαϊκής κοινωνίας στη διαδικασία ολοκλήρωσης.

Είναι γεγονός ότι η ενοποίηση εμποδίζεται από αυτό που συχνά αποκαλείται «αποφάσεις πίσω από κλειστές πόρτες». Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ευρύ κοινό να μένει έξω από αυτό το διάλογο και να μην υπάρχει αποδοχή και ταύτιση με ένα σκληρό πυρήνα κοινών ευρωπαϊκών αξιών. Ο μόνος τρόπος να ενισχυθεί η δημοκρατική νομιμοποίηση, σε μια εποχή που το κοινό δεν μπορεί να αποκλειστεί, είναι μέσω εντατικού και εκτεταμένου διαλόγου.

Η νέα Συνθήκη της Λισσαβόνας δίνει αυτή ακριβώς τη δυνατότητα ενίσχυσης, τόσο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, όσο και της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Η ΟΝΕ, η Διεύρυνση και η Συνθήκη της Λισσαβόνας αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις της νέας Ε.Ε. Η επιτυχής αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης από το eurogroup έχει ήδη δημιουργήσει το σκηνικό για την επιτάχυνση των διαδικασιών εκσυγχρονισμού, μεταρρύθμισης και σύγκλισης των διαφορετικών οικονομικοπολιτικών συστημάτων, την αποτελεσματικότερη και δημοκρατικότερη λειτουργία της Ε.Ε. και την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της.

Η Ελλάδα και η Ένωσή μας συμβάλλουν ενεργά προς την κατεύθυνση μιας ισχυρής, κοινωνικής και πολιτικής Ευρώπης.

Συμμετοχική Δημοκρατία και κοινωνία των πολιτών Ομιλία-παρέμβαση κ. Κωνσταντίνος Πανταζή, τ. Ευρωβουλευτού

Αν δεχθούμε ότι μια Δημοκρατία οφείλει εξ ορισμού να είναι και συμμετοχική τότε ο όρος «συμμετοχική δημοκρατία» θα μπορούσε να θεωρηθεί ταυτολογικός και μη απαραίτητος. Ωστόσο η ανανέωση του πολιτικού λεξιλογίου με νεοφανείς όρους δεν είναι πρωτόγνωρη διαδικασία, προκύπτει σαν αποτέλεσμα της ανάγκης να ερμηνευτούν νέα φαινόμενα και τάσεις ή για να αντιμετωπιστούν ελλειμματικές και προβληματικές καταστάσεις.

Έτσι, η εισαγωγή του όρου «συμμετοχική δημοκρατία» στο πολιτικό λεξιλόγιο υποδηλώνει την ύπαρξη προβλημάτων στο σύγχρονο αντιπροσωπευτικό δημοκρατικό πολίτευμα.

Στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία η συμμετοχή και η έκφραση της βούλησης του πολίτη εξαντλείται στην ψήφο του σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Αντίθετα, στη συμμετοχική ιδέα ο πολίτης πρέπει όχι μόνον να συμμετέχει στα τεκταινόμενα αλλά και να έχει άμεση γνώση και εμπειρία αυτής της συμμετοχής. Μια επομένως μεγαλύτερη ε-

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

νεργοποίηση συμμετοχής του πολίτη σε υπάρχοντες δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωφελείς θεσμούς, οργανώσεις βάσης, μη κυβερνητικές οργανώσεις, εικονικούς χώρους του Διαδικτύου, του δίνει την δυνατότητα μιας αμφίδρομης επικοινωνίας με τα κέντρα της εξουσίας και συμβάλλει σημαντικά στην ελάττωση του δημοκρατικού ελλείμματος. Με τον πολλαπλασιασμό και την λειτουργική ανάπτυξη των ΜΚΟ και των αυτόνομων αρχών, προκύπτει ένας τρίτος πόλος «εξουσίας» ανάμεσα στους άλλους που είναι: «Κράτος -Κόμματα» ο ένας, «Αγορά -Ιδιωτικός Τομέας» ο άλλος. Και αυτός ο πόλος είναι η Κοινωνία των πολιτών.

Τα οικονομικά και τα ευρύτερα κοινωνικά φαινόμενα που διαμορφώνονται σε παγκόσμια κλίμακα είναι αναμφισβήτητα δυναμικά πολύπλοκα και η αντιμετώπισή τους απαιτεί μια πολυθεματική και πολυδιάστατη προσέγγιση.

Η εγκαθίδρυση ενός πολυεπίπεδου ανοικτού διαλόγου ανάμεσα στα θεσμοθετημένα από την αντιπροσωπευτική δημοκρατία κέντρα λήψης των αποφάσεων και την κοινωνία των πολιτών είναι μια από τις προϋποθέσεις που μπορεί να στηρίξει τη διαμόρφωση μιας πολιτικής για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της εποχής μας.

Η παραγωγή της πολιτικής για να είναι εποικοδομητική και επιτυχής οφείλει να γίνεται με την συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και να στηρίζεται σ' ένα κοινό όραμα αξιών με επίκεντρο τον άνθρωπο και την ευημερία του. Η κοινωνία αποτελείται από ανθρώπους και όχι από αριθμούς.

Η λειτουργία της Δημοκρατίας και η διαφάνεια στην νέα Ευρωπαϊκή Συνθήκη στηρίζεται σε δύο πυλώνες : την αντιπροσώπευση σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Εθνικά Κοινοβούλια) και την συμμετοχή των πολιτών σε υπερεθνικό επίπεδο (άρθρα 8Α, 8Β και 8C).

Μια από τις καινοτομίες που εισάγει η νέα Συνθήκη είναι η ρητή αναγνώριση της ιδέας της συμμετοχικής Δημοκρατίας με την εκχώρηση στους πολίτες του δικαιώματος της νομοθετικής πρωτοβουλίας και με την δημιουργία νομικής βάσης στο ρόλο των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στον κοινωνικό διάλογο (άρθρο 8Β).

Ωστόσο, η επιτυχία της θεσμικής αυτής καινοτομίας θα εξαρτηθεί από τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμοστεί. Κάτι που δεν έχει ακόμη διασαφηνιστεί στις λεπτομέρειές του.

Η ζωή επομένως θα δείξει αν πράγματι υπάρχει μια γνήσια διάθεση να ενισχυθεί η ενεργός

συμμετοχή των πολιτών, με γνώμονα την διεύρυνση και την καλύτερη λειτουργία της Δημοκρατίας για την διαμόρφωση ενός δικαιότερου κόσμου, ή χρησιμοποιείται ως σύνθημα εκτόνωσης της ηθικής δυσaréσκειας για την αντιδημοκρατική λειτουργία κάποιων θεσμικών οργάνων, που ισχυρίζονται ότι αντιλούν την νομιμοποίηση κάθε πράξης τους, από την αντιπροσωπευτική Δημοκρατία.

Στις πολιτικές επιλογές για την ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας, είναι και η πρόβλεψη διεξαγωγής δημοψηφισμάτων. Αναμφίβολα, τα δημοψηφίσματα είναι η υπέρτατη έκφραση της συμμετοχικής δημοκρατίας. Ωστόσο, ελλοχεύει ένας κίνδυνος που πρέπει να αναφερθεί. Επειδή τα κείμενα των Συνθηκών είναι σύνθετα και δύσκολα και δεν γίνονται κατανοητά από τον απλό πολίτη σε όλες τους τις λεπτομέρειες, και επειδή το «παιχνίδι» καθοδηγείται συνήθως από τα ΜΜΕ και τα κόμματα, τα οποία επικαλούνται ή εμπλέκουν και άλλα θέματα, εθνικής εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής.

Τα δημοψηφίσματα για να εκφράζουν την αυθεντική γνώμη των πολιτών, προϋποθέτουν ενεργούς πολίτες με γνώση και εμπειρία επί του συγκεκριμένου θέματος για το οποίο γίνονται. Κατά συνέπεια είναι κάτι περισσότερο από αναγκαία η εφαρμογή της πρότασης αρ. 1 (σελίδα 6) της εισήγησης του κ. Jacques Chaumont.

Εισήγηση Κωνσταντίνου Πυλαρινού, Προέδρου της Ελληνικής Ενώσεως τ. Βουλευτών-Ευρωβουλευτών

Το κείμενο της Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης δίνει τη δυνατότητα συζητήσεων και γόνιμου προβληματισμού διαρκείας. Ανάμεσα στις καινοτομίες που θέτει είναι η ενίσχυση του δημοκρατικού χαρακτήρα της Ένωσης με δέσμη ρυθμίσεων όπως: η θεσμοθέτηση των αρχών της αντιπροσωπευτικής και συμμετοχικής δημοκρατίας αλληλά και της επικουρικότητας.

Είναι κοινός τόπος ότι η αντιπροσωπευτική δημοκρατία διέρχεται κρίση. Βουλευτές και πολίτες είναι απογοητευμένοι. Ο βουλευτής αντιλαμβάνεται ότι ο ρόλος του υποβαθμίζεται προοδευτικά, ο πολίτης έχει πλέον την αίσθηση ότι οι αντιπρόσωποί του διαθέτουν ολοένα και μικρότερες δυνατότητες και επιρροή και ο ίδιος δεν έχει καμία διαβούλευση στο διάστημα που μεσολαμβάνει μεταξύ των εκλογικών αναμετρήσεων και περιορίζεται στο ρόλο του θεατή. Ο πολιτικός λόγος διαδίδεται πια μέσα από τα ΜΜΕ (με την αναβαθμισμένη εκδοχή τους: το διαδίκτυο, τις δημοσκοπήσεις, τους bloggers κ.λπ.) και η επιρροή «ανεξέλεγκτη» των πολυεθνικών της παγκο-

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

σμιοποίησης έχουν υποβαθμίσει την αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Από την άλλη πλευρά η συμμετοχική δημοκρατία προσπαθεί σε τοπικό επίπεδο να διορθώσει τα πράγματα και η πολιτική δυναμική της κερδίζει συνεχώς έδαφος.

Θα πρέπει εδώ να παρατηρήσουμε ότι η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικών προτάσεων για μεταρρυθμίσεις που κατατίθενται από την εκάστοτε εξουσία είναι η πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπίσει η αντιπροσωπευτική δημοκρατία αφ' ενός για να μην απαξιωθεί από την αδιαφορία και αποχή των πολιτών από τα κοινά και αφετέρου να μην παραδοθεί στον έλεγχο των δυνατών, εντός και εκτός πολιτικής.

Η πρόκληση, λοιπόν, για τη σύγχρονη δημοκρατία είναι πώς θα γίνει ο πολίτης ενεργός και καταρτισμένος συμμετοχός στο πολιτικό γίγνεσθαι όχι μόνο με την ψήφο του ανά τετραετία, αλλά παρεμβαίνοντας στα τρέχοντα ζητήματα με συγκροτημένο τρόπο και αποτελεσματικότητα έχοντας γνώση και βήμα. Στην αρχαιότητα η άμεση δημοκρατία του έδινε βήμα να παρέμβει άμεσα και αποτελεσματικά. Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία τον εκπροσωπεί, αλλά δεν του δίνει το βήμα να εκφραστεί άμεσα και να παράγει πολιτική. Η ενεργός συμμετοχή του πολίτη στο πολιτικό γίγνεσθαι έχει πολλαπλά οφέλη: συνεπάγεται αυτοεκτίμηση του πολίτη και άμβλυση της εξουσίας ως αυτοσκοπού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώνοντας τα προβλήματα αυτά, θέτει κανόνες σχετικούς με τη συμμετοχική δημοκρατία (τους καταγράφει η εξαιρετική εισήγηση του κ. Jacques CHAUMONT).

Εγώ θα σταθώ στο δικαίωμα της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, δηλαδή στην δυνατότητα 1.000.000 τουλάχιστον πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από διάφορα κράτη – μέλη, τα οποία θα μπορούν να καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για την έκδοση νομικών πράξεων της Ένωσης για σημαντικά θέματα.

Η λαϊκή αυτή νομοθετική πρωτοβουλία αποτελεί σημαντική πρόοδο:

1. Ο πολίτης των κρατών-μελών παύει να είναι θεατής των αποφάσεων, αλλά μετέχει στις διαδικασίες.

2. Ασχολείται και βρίσκει και αυτός λύσεις σε προβλήματα που τον απασχολούν. Μέχρι τώρα η πλειοψηφία των πολιτών κρατών-μελών δεν ενδιαφερόταν και δεν εξέταζε κανένα πρόβλημα, που μπορεί να λυθεί από τα ευρωπαϊκά όργανα εφ' όσον δεν είχε δυνατότητα παρέμβασης.

3. Ο πολίτης πλησιάζει περισσότερο προς την Ένωση. Μέχρι τώρα είναι γνωστή η αδιαφορία των πολιτών για τα ευρωπαϊκά πράγματα και αποδεικνύεται με τη σοβαρή αποχή στις Ευρωεκλογές. Θεωρεί ότι η Ένωση δεν τον αγγίζει, άρα γιατί να μετέχει σε διαδικασίες που τις θεωρεί μακριά από αυτόν, εφ' όσον αποφάσεις που τον αφορούν θα ληφθούν χωρίς να ερωτηθεί καν η γνώμη του. Κι έτσι μοιρολατρικά, αλλήλα και κριτικά αποδέχεται τις αποφάσεις.

Βέβαια θα πρέπει να καθορισθούν οι όροι της διαδικασίας και η μελέτη των κανόνων διαφάνειας και συντονισμού αυτής της σπουδαίας πρωτοβουλίας, η οποία θα πρέπει με κάθε τρόπο να αποφύγει να ποδηγετηθεί, να κηδεμονευθεί από επικίνδυνους δημοσκόπους και τα οργανωμένα συμφέροντα. Και επίσης, και το ποιοι κρίνουν το σημαντικό των υποθέσεων. Θα πρέπει δηλαδή να είναι σαφέστατες οι προϋποθέσεις ώστε να μην καταστρατηγηθεί το δικαίωμα των Ευρωπαίων Πολιτών. Επ' αυτού του προβληματισμού έθεσα ήδη μια επί μέρους σχετική πρόταση της Ελληνικής αντιπροσωπείας χθες στο Bureau (περί Ινστιτούτου Δημοψηφισμάτων και Δημοσκοπήσεων).

Πέραν όλων αυτών, συγχρόνως ενισχύεται ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων στα ευρωπαϊκά πράγματα. Θα συμμετέχουν στη θεσμική λειτουργία της Ε.Ε. ασκώντας τον έλεγχο για τη σωστή εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Διαβιβάζονται πλέον υποχρεωτικά όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής και οι πράξεις νομοθετικού προγραμματισμού ή πολιτικής στρατηγικής καθώς και τα σχέδια ευρωπαϊκών νομοθετικών πράξεων. Έτσι τα εθνικά κοινοβούλια καθίστανται ελεγκτές της τήρησης των αρχών της επικουρικότητας, γιατί μπορούν να απευθύνουν στους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη θετική ή αρνητική για τη σοβαρότητα αυτών των σχεδίων. Κατά την άποψή μας θα πρέπει να διευρυνθούν ακόμη περισσότερο οι δραστηριότητες αυτές.

Η αποδοχή, τέλος, της σύζευξης των δύο κυρίαρχων λαϊκών διαδικασιών (αντιπροσωπείας και συμμετοχής) θα μπορέσει να αποτελέσει μια νέα αφετηρία για το Ευρωπαϊκό Δημοκρατικό Σύστημα, υπό την προϋπόθεση **ότι η συμμετοχική Δημοκρατία συμπληρώνει και δεν αντικαθιστά την αντιπροσωπευτική Δημοκρατία**. Απαιτείται, λοιπόν, ο ακριβής καθορισμός των όρων, ορίων και προϋποθέσεων εμπλοκής των φορέων της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική δημοκρατική διακυβέρνηση.

Η πλειοψηφία του ελληνικού λαού θέλει μια Ευρώπη πιο πολιτική, πιο δημοκρατική, πιο κοινωνική, μια Ευρώπη που να πηγαίνει πολύ πέρα από τη Νομισματική Ένωση, μια Ευρώπη που να

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

δίνει ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, μια Ευρώπη δηλαδή με ισχυρή φωνή, αλληλά και ισχυρή διεθνή παρουσία αλληλά προπάντων μία Ευρώπη που να είναι περισσότερο κατανοητή από τους πολίτες, μία Ευρώπη που να είναι ακόμα πιο κοντά στους πολίτες.

Μια εξέλιξη ευρείας δημοκρατικότητας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, μια σύζευξη αντιπροσωπευτικής και συμμετοχικής διαδικασίας υπό σαφείς και διαφανείς προϋποθέσεις που θα εκφράζει την ιστορική ευρωπαϊκή αναγκαιότητα για βέλτιστη διακυβέρνηση.

Ο κ. Πυθαρινός στην εισήγησή του κατέληξε:

- Η Ελληνική Ένωση, μετά από προσεκτική μελέτη της εμπνευσμένης εισήγησης του κεντρικού εισηγητή κ. Jacques Chaumont, καταθέτει την ακόλουθη πρόταση και ζητεί την λήψη σχετικής απόφασης από την ολομέλεια του 5ου Συνεδρίου μας.

«Λαμβάνοντας υπ' όψιν την επιχειρηματολογία του κεντρικού εισηγητή κ. J.CH. όπως και των υπολοίπων εκπροσώπων, μελών των F.P. και A.P., σχετικά με τις δυσχέρειες και τους ελλοχεύοντες κινδύνους για την εφαρμογή με πληρότητα και δημοκρατικές εγγυήσεις του θεσμού της Συμμετοχικής Δημοκρατίας και προς υποβοήθηση της ορθής και αξιόπιστης εφαρμογής του στον Ευρωπαϊκό χώρο προτείνουμε:

Την δημιουργία υπό την αιγίδα των Ενώσεων FP και AP, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ, του οποίου ο σκοπός θα είναι η επιστημονική κατάρτιση και εφαρμογή ενιαίων κανόνων και μεθοδολογιών και κανόνων δεοντολογίας στο πλαίσιο της προβλεπόμενης υπό της Συνθήκης της Λισαβώνας δημοψηφισματικής πρωτοβουλίας των Ευρωπαίων Πολιτών».

Η ως άνω πρόταση, εφ' όσον εγκριθεί κατ' αρχήν από εσάς και το Συνέδριο, θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας από το Bureau, το οποίο και θα πρέπει να δώσει και τις τελικές του οδηγίες επί του πρακτέου.

Σας γνωρίζω ότι στο εγχείρημα αυτό θα έχουμε τη στήριξη και την επιστημονική βοήθεια μεταξύ άλλων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου.»

- Με το τέλος του 5ου Συνεδρίου εξεδόθη το ακόλουθο Δελτίο Τύπου:

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τέως Βουλευτών των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας προεδρεύει ο κ. Camille Dimmer (Λουξεμβούργο), συνήλθε στις 17 και 18 Οκτωβρίου 2008 στην Αθήνα (κατόπιν προσκλήσεως της Ελληνικής Ενώσεως των τέως Βουλευτών – Ευρωβουλευτών), για την διεξαγωγή του 5ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου της, με θέμα την Αντιπροσωπευτική και Συμμετοχική Δημοκρατία.

Το Συνέδριο είχε την αμέριστη στήριξη του κ. Δ. Σιούφα, Προέδρου του Ελληνικού Κοινοβουλίου, ο οποίος έλαβε το λόγο και κήρυξε την έναρξη των εργασιών του.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπήθηκε από την κα Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου, πρώτη Αντιπρόεδρό του. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης εκπροσωπήθηκε από τον κ. Αρ. Παυλίδη, Πρόεδρο της Ελληνικής αντιπροσωπείας στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Εισηγητής του Συνεδρίου ο κ. J. Chaumont (Γαλλία). Στο Συνέδριο έστειλαν μηνύματα ο Πρόεδρος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς κ. Γ. Παπανδρέου και η Υπουργός των Εξωτερικών της Ελλάδος κα Ντόρα Μπακογιάννη.

Το Συνέδριο κατέληξε στην **ομόφωνη έγκριση της Διακήρυξης των Αθηνών**, της οποίας το πλήρες κείμενο θα δημοσιοποιηθεί τον Νοέμβριο στις Βρυξέλλες, στην έδρα της εκτελεστικής Επιτροπής των Ενώσεων τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών.

ΔΗΛΩΣΗ

Η Ένωση τ. Βουλευτών-Ευρωβουλευτών των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FP-AP):

1. Ευχαριστεί την Ελληνική Ένωση για τη φιλοξενία του συνεδρίου μας στην Αθήνα, πόλη εξόχως συμβολική: κοιτίδα του δημοκρατικού ιδεώδους.

2. Χαιρετίζει ασμένως το γεγονός ότι η ιδέα της συμμετοχικής δημοκρατίας προσλαμβάνει νέα δυναμική, συμπληρώνοντας με τρόπο θετικό εκείνη της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας διά της παροχής στους πολίτες νέων πεδίων έκφρασης, προσαρμοσμένων στις ραγδαίες αλλαγές, οι οποίες συντελούνται στην κοινωνία της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

3. Τονίζει ότι η συμμετοχική δημοκρατία συνιστά ωσαύτως μία πρόσθετη έγκυρη βάση δράσε-

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ων που αναλαμβάνουν τα Κοινοβούλια ώστε να συμβάλουν στη βελτίωση της διακυβέρνησης τόσο σε εθνικό και Ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, καλύπτοντας μεγάλο μέρος του υπαρκτού δημοκρατικού ελλείμματος.

4. Θυμίζει ότι η δημοκρατία βρίσκεται τώρα αντιμέτωπη με μείζονες προκλήσεις: την παγκοσμιοποίηση και το διεθνή χρηματοοικονομικό καπιταλισμό, τις κλιματικές αλλαγές, τη φτώχεια και την όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων που έχουν ως αποτέλεσμα να εκδηλώνονται ταραχές σε χώρες του Νότου, τις πανδημίες, τις δημογραφικές μεταβολές, τις νέες απειλές για την ασφάλεια εξ αιτίας της τρομοκρατίας, της επισφάλειας των ενεργειακών πηγών και του εύθραυστου χαρακτήρα ορισμένων κρατικών μορφωμάτων, καθώς και την ανάγκη συνεργασίας και διατράνωσης των αξιών μας σε διατλαντικό επίπεδο. Αυτές είναι οι προκλήσεις που οφείλουν να αντιμετωπίσουν κατά τον 21ο αιώνα η Ευρώπη και ο κόσμος ολόκληρος. Οι κορυφαίες αξίες των Ευρωπαϊκών Λαών είναι η δημοκρατία, η ελευθερία και η ειρήνη, η διαφορετικότητα και η ποικιλότητα, η ανεκτικότητα και η ανεξιθρησκεία, η δικαιοσύνη και η αλληλεγγύη, οι οποίες με κάθε τρόπο πρέπει να παραμείνουν αλώβητες.

5. Επισημαίνει ότι η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας πρέπει να συνοδεύεται από την παγκοσμιοποίηση της δημοκρατίας, της διαφάνειας, του αξιόπιστου ελέγχου και του κράτους δικαίου, αναγκαίες που κατέδειξε η πρόσφατη βαθιά κρίση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

6. Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ψηφίσθηκε ομόφωνα από τις συμμετέχουσες εθνικές Ενώσεις των τ. Βουλευτών – Ευρωβουλευτών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η πρόταση της Ελληνικής αντιπροσωπείας διά του Προέδρου της κ. Κ. Πυλαρινού, για την αναγκαιότητα ιδρύσεως ενός θεσμικού-επιστημονικού **Ινστιτούτου Δημοψηφισμάτων και Δημοσκοπήσεων** έγινε ομόφωνα δεκτή από το 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο των Αθηνών και θα αποτελέσει η Ελληνική πρόταση κύριο αντικείμενο μελέτης των Ευρωπαϊκών Ενώσεων, τους αμέσως προσεχείς μήνες.

ΑΘΗΝΑ 20/10/08

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ τ. ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ – ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Στιγμιότυπα από το 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο των Αθηνών της Ενώσεως τ. Βουλευτών

**Γενική άποψη του Συνεδρίου
και υποδοχή του Προέδρου
της Βουλής των Ελλήνων**

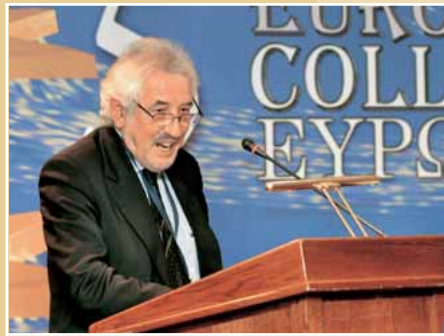

των Κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

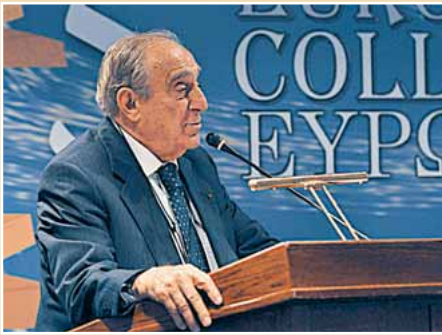
Ομιλητές

Στιγμιότυπα από το 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο των Αθηνών

Εισηγητές και Παρεμβαίνονες Ομιλητές

ΕΝΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ – ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Ένωση τέως Βουλευτών – Ευρωβουλευτών πραγματοποιεί την:
24ην Σεπτεμβρίου 2008 ημέρα Τετάρτη και ώρα από 18.30-22.00
στην αίθουσα της Εθνικής Τραπέζης, Αμφιθέατρο «Μεγάρου Καρατζά», 1ος όροφος,
οδός Αιόλου 82-84, Αθήνα – Ανοικτή Ημερίδα με θέμα:

«ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

Εισηγήσεις θα κάνουν οι κ.κ.:

Νικόλαος Γλυτσός, Ομότιμος Καθηγητής – Ερευνητής ΚΕΠΕ
Αλέξανδρος Ζαβός, Καθηγητής – Πρόεδρος Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής
Σαράντος Καργάκος, Καθηγητής Ιστορίας - Συγγραφέας
Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Γιάννης Πανούσης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Συντονιστής:

Παναγιώτης Κρητικός, τ. Αντιπρόεδρος της Βουλής

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως

Ο Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Δ. Πυλαρινός

Ο Γενικός Γραμματέας
Πανσανίας Ζακολίκος

Για περισσότερες πληροφορίες: τηλ.: 210 36 25 636 & 210 36 25 683 (από 10:00 έως 14:00)

Χαιρετισμοί – μηνύματα για την Ημερίδα:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Πρώην Πρόεδρος της Βουλής
Βουλευτής Β' Περ. Αθήνας - ΠΑΣΟΚ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΟΦΕΡΕΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Ν Ο Μ Α Ρ Χ Η Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

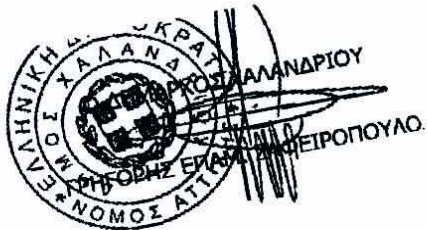
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΕΛΕΥΣΗΣ ΠΕΛΛΗΣ & ΑΛΜΩΠΙΑΣ
Ι Ω Η Λ
ΕΡΕΒΕΡΓΙΟΣ

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Κ.Ε.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Γιώργος Ορφανός

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΑΡΥΔΙΑΝΗΣ, ΕΡΥΘΡΑΙΟΣ & ΥΜΗΤΤΟΥ
Δ Α Ν Ι Η Λ

«Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική»

ΜΑΡΙΑ ΣΚΡΑΦΝΑΚΗ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
Βουλευτής Ν. Λακωνίας - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΠΑΥΛΟΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Με εκτίμηση

Νικήτας Κακλαμάνης

Μανόλης Σοφ. Στρατάκης
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ- Ν. Ηρακλείου
π. Υφυπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΑΡΧΗ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΠΛΕΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ
ΑΓ. ΑΡΣΕΝΙΟΥ 1 - 491 00 ΚΕΡΚΥΡΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Μαρία Παναγιωτοπούλου - Κασσιώτου
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

«Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική»

Παν. Κρητικός, πρ. Αντιπρόεδρος της Βουλής, συντονιστής της Ημερίδας

Ο Συντονιστής της Ημερίδας πρ. Αντιπρόεδρος της Βουλής Παν. Κρητικός, αφού καλωσόρισε το ακροατήριο εκ μέρους της Ενώσεως και του Προέδρου της κ. Πυλιανού τόνισε, μεταξύ άλλων:

«Χαιρετίζω εγκάρδια την παρουσία στην Ημερίδα μας της φίλης Αντιπροέδρου της Βουλής κας Έλ. Παπαδημητρίου, η οποία πολλή και χρήσιμα έχει να μας πει. Την σημερινή ημερίδα με θέμα: «Μεταναστευτικό Πρόβλημα και Μεταναστευτική Πολιτική» τη διοργανώνουμε με ιδιαίτερο αίσθημα ευθύνης. Το σημαντικό αυτό θέμα θα αναπτύξουν διακεκριμένοι επιστήμονες και ειδικοί τους οποίους και ευχαριστούμε.

Το μεταναστευτικό πρόβλημα στη χώρα μας, είναι πρόβλημα πολύπλευρο με ποικίλες επιπτώσεις (οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, εθνικές) θετικές και αρνητικές. Το φαινόμενο αυτό αφορά όχι μόνο στη χώρα μας αλλά σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Όπως συγκυριακά δε αυτή τη στιγμή διεξάγεται και η διάσκεψη των αρμοδίων υπουργών της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες, μετά από πρόταση της Γαλλικής προεδρίας της Ε.Ε. Συζητείται τώρα εκεί το «Ευρωπαϊκό Σύμφωνο μετανάστευσης και Ασύλου», με άλλα λόγια η από κοινού και κατά τρόπο ενιαίο αντιμετώπιση του μεταναστευτικού φαινομένου από όλες τις χώρες μέλη της Ε.Ε.

Η Ένωση τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών δεν παίρνει αποφάσεις εκτελεστικού χαρακτήρα. Δεν έχει θεσμικές αρμοδιότητες. Έχει όμως την ευαισθησία να καταπιάνεται με ζητήματα ευρύτερου κοινωνικού και πολιτικού ενδιαφέροντος, μια ευαισθησία η οποία απορρέει και από το άληπτε κριτήριο της λαϊκής εντολής. Πέραν αυτού η Ένωση έχει κατακτήσει το προνόμιο, τη δυνατότητα να προσεγγίζει τα μεγάλα ζητήματα πάνω και πέρα από κομματικές ή άλλες σκοπιμότητες. Δεν χρειάζεται να τονίσουμε πόσο αυτή η αντικειμενική οπτική επηρεάζει θετικά την έκβαση ζητημάτων μείζονος σημασίας.

Σαράντος Καργάκος, Καθηγητής Ιστορίας - Συγγραφέας

Μετανάστευση και Εθνική Συνοχή

Ασφαλώς για την οικονομία, βραχυπρόθεσμα, η αθρόα εισροή φθηνών εργατικών χεριών μπορεί να φαίνεται καλό, αλλά μακροπρόθεσμα, το καλό αυτό ανατρέπεται, διότι δημιουργεί δύο σοβαρά προβλήματα: πρώτον, μια ροπή των νέων προς την οκνηρία με συνακόλουθη αποστροφή προς τη χειρωνακτική εργασία, και δεύτερον τον κίνδυνο να σπάσει ο κοινωνικός μας ιστός και να τραυματιστεί κυρίως η εθνική μας συνοχή, η οποία ως το 1990 ήταν αρραγής και θαυμαστή, αφού

Περίληψεις τοποθετήσεων των εισηγητών στην Ημερίδα

μέχρι τότε ήμασταν η μοναδική χώρα του πλανήτη με γλωσσική, θρησκευτική και πολιτιστική συνεκτικότητα που ξεπερνούσε το 95%.

Γιάννης Πανούσης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Θα μείνουν μαζί μας, θα ζήσουμε μαζί τους, θα σεβαστούμε και θα προστατεύσουμε ο ένας τον άλλο.

Μοιλονότι τα παραπάνω ή και άλλα συναφή ζητήματα έχουν μια περίπλοκη τεχνική και διοικητική πτυχή, πιστεύω ότι η θετική ή αρνητική απάντηση κρύβεται στο τρίπτυχο της Γαληνικής Επανάστασης: Ελευθερία - Ισότητα - Αδελφσύνη.

Πρέπει, συνεπώς να τους δούμε ως ελεύθερους ανθρώπους (και όχι σαν σκλάβους στα παζάρια της παγκοσμιοποίησης), ως ίσους με τον καθένα και μ' εμάς (και όχι σαν απειλεύθους ή σε ομηρεία ευρισκόμενους μη -πολίτες απάτριδες) και «ως αλληληλέγγυους αδελφούς» (και όχι σαν αποδέκτες όλων των κινδύνων και παραγωγούς όλων των φόρων).

Η όποια όμως πολιτική ένταξης (για όσους επιθυμούν να κρατήσουν τα εθνικά πολιτισμικά και άλλα στοιχεία τους) ή και αφομοίωσης (για όσους επιθυμούν να γίνουν Έλληνες και στην ψυχή τους) προϋποθέτει συμβίωση και αναγνώριση κοινών διαδρομών και κοινής προοπτικής.

Όλοι φοβούνται όλους. Ο φοβικός ρατσισμός δεν αφήνει κανέναν έξω από το (φαύλο) κύκλιο. Η δημοκρατία ανησυχεί για την πολιτική εκδοχή (ακροδεξιός ρατσισμός), τα αριστερά κόμματα ανησυχούν για το ενδεχόμενο ανάπτυξης αστυνομικού κρότους, οι τοπικές κοινωνίες κινούνται άναρχα ανάμεσα στην ξενοφοβία και στην παραοικονομία.

Νικόλαος Γλυτσός, Ομότιμος Καθηγητής - Ερευνητής ΚΕΠΕ

Οι οικονομικές «κοπώσεις» της μετανάστευσης είναι πολυδιάστατες, πολύμορφες και αλληλοσχετιζόμενες και επηρεάζουν όλο το φάσμα των οικονομικών μεγεθών και των οικονομικών εξελίξεων. Στη σημερινή μου ομιλία θα επιλέξω ένα κύριο πεδίο επιρροής, που στην καθημερινή ζωή φαίνεται να απασχολεί περισσότερο την κοινή γνώμη. Είναι το ζήτημα της επίπτωσης των μεταναστών στην εργασία και τα εισοδήματα των Ελλήνων. Συχνά δημιουργούνται σοβαρά ερωτήματα, αναφορικά με την ανάγκη και την σημασία της ύπαρξης των μεταναστών στην Ελληνική οικονομία, ενώ η ανεργία των Ελλήνων διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, που για αυτό, υπάρχει η άποψη, ότι μπορεί να φταίει και οι μετανάστες.

«Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική»

Περιλήψεις τοποθετήσεων των εισηγητών στην Ημερίδα

Αλέξανδρος Ζαβός, Πρόεδρος Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής

Η μετανάστευση και το περιβάλλον αποτελούν τα δύο θέματα που απασχολούν ως πρώτη προτεραιότητα το σύνολο της παγκόσμιας κενότητας.

Αποτελούν την πρόκληση του τρέχοντος αιώνα και από τον τρόπο αντιμετώπισής τους θα εξαρτηθούν εν πολλοίς και οι μελλοντικές διεθνείς εξελίξεις.

Η Ελλάδα, παρότι είναι η χώρα που τα τελευταία χρόνια δέχεται τις μεγαλύτερες πιέσεις από την είσοδο των μεταναστών στην Ευρώπη, εξακολουθεί να κρατά χαμηλά το μεταναστευτικό θέμα στην πολιτική ατζέντα.

Στη σημερινή μου εισήγηση θα προσπαθήσω να προσεγγίσω τα εξής σημεία:

- Πώς διαμορφώνεται η μεταναστευτική πολιτική της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια.
- Τη μετανάστευση στην Ελλάδα, την εξέλιξή της, προοπτικές και προσδοκίες.
- Την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο.

Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Μετανάστευση και Διεθνές Δίκαιο

Δεδομένου ότι η μετανάστευση αποτελεί ένα κατεξοχήν διακρατικό και διεθνοποιημένο φαινόμενο θα ήταν αναμενόμενο να έχουν θεσπιστεί κανόνες Διεθνούς Δικαίου για την προστασία όλων όσων συμμετέχουν σε αυτήν. Η μέχρι σήμερα αδυναμία θεσπίσεως συναφών κανόνων οφείλεται στο ότι η μετανάστευση εξακολουθεί και ανήκει στον σκληρό πυρήνα της κρατικής κυριαρχίας όπου οι χώρες υποδοχής χαράσσουν πολιτική με βάση τα εκάστοτε συμφέροντά τους. Με βάση αυτή την πραγματικότητα, η μόνη συνεχής προστασία που απολαμβάνουν οι μετανάστες φαίνεται να είναι αυτή που παρέχεται από τα διεθνή και τα περιφερειακά κείμενα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Σημ: Η Αντιπρόεδρος της Βουλής κα Έλ. Παπαδημητρίου στην σύντομη ομιλία της έκανε μία σειρά από ενδιαφέρουσες επισημάνσεις, οι οποίες στο σύνολό τους καταχωρήθηκαν στα Πρακτικά της Ημερίδας.

Στιγμιότυπα από την Ημερίδα «Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική»

**Ομιλητές της Ημερίδας:
«Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική»**

«Μεταναστευτικό πρόβλημα και Μεταναστευτική πολιτική» Από τη συμμετοχή των Συναδέλφων στην ευρεία συζήτηση

ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ τ. ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.

- Δεκαπέντε πρ. Ευρωβουλευτές επισκέφθηκαν το Μαυροβούνιο και την Αλβανία και ήλθαν σ' επαφή τόσο με τις ηγεσίες των δύο χωρών, όσο και με προσωπικότητες των χωρών αυτών. Σκοπός αυτής της επίσκεψης ήτο οι πρ. Ευρωβουλευτές να εξετάσουν την πολιτική κατάσταση και να έλθουν σε επαφή με τους απλούς πολίτες των χωρών αυτών.
- Την Τετάρτη 3 Δεκεμβρίου θα πραγματοποιηθεί το ετήσιο γεύμα της Ενώσεως και την Πέμπτη 4 Δεκεμβρίου το σεμινάριο για τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου 2009.
- Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Γάλλος Πρόεδρος Nicolas Sarkozy εξέθεσε στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις προτεραιότητες της Προεδρίας του. Τόνισε δε ότι στόχος του θα είναι η Επικύρωση της Συμφωνίας της Λισαβόνας από όλα τα Κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Γάλλος Πρόεδρος στην ομιλία του στους Ευρωβουλευτές τόνισε τις εξής προτεραιότητες της Προεδρίας του: α) Το ενεργειακό πρόβλημα, β) τις κλιματολογικές αλλαγές, γ) το θέμα της μετανάστευσης, δ) την Γεωργική Πολιτική της Ε.Ε. και τέλος ε) την ασφάλεια και την Άμυνα της Ε.Ε.
- Σε σχέση με το E.P. Campus Πρόγραμμα, που έχει σχέση με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα Πανεπιστήμια, υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από πολλά Πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο. *(Σημείωση: Όσοι εκ των μελών μας πρ. Ευρωβουλευτές επιθυμούν να λάβουν μέρος στις παραπάνω εκδηλώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης να έλθουν σε επαφή με τον Αντιπρόεδρο της Ένωσής μας κ. Σπύρο Μαρκοζάνη ή με τη γραμματεία της Ενώσεως, κα Μαρία Νικολαΐδου.)*
- Ο κ. Gordon Adam επισκέφθηκε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Σπουδών στη Φλώριδα, η δε Ursula Braun-Moser και Christine Oddy ήσαν ομιλήτριες σε Πανεπιστήμια της περιοχής των Καρπαθίων.
- Επίσης η Brigitte Langenhagen επισκέφθηκε την Ταϊβάν, ύστερα από πρόσκληση του Ιδρύματος για την Δημοκρατία.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή σας καλούμε στην εκδήλωσή μας με θέμα:
Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΧΤΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ
 (από το ομώνυμο βιβλίο της Ρούλας Κακλαμανάκη)

στις 26 Νοεμβρίου 2008, ημέρα Τετάρτη και ώρα 19:00
 στο Εντευκτήριο των Γραφείων της Ένωσης
 Οδός Καραγιώργη Σερβίας 2 - Σύνταγμα

Για την ποιήτρια και συγγραφέα κ. Ρούλα Κακλαμανάκη θα μιλήσουν οι κ.κ.
 Αλέξης Ζήρας, κριτικός και ιστορικός της νεοελληνικής λογοτεχνίας,
 Γιώργος Μαρκόπουλος ποιητής, λογοτέχνης, κριτικός.

Ποιήματά της θα διαβάσει η ηθοποιός κ. Ασπασία Παπαθανασίου

Θα προβληθεί ολιγόλεπτο σχετικό οπτικοακουστικό υλικό που μας παραχώρησαν
 η Γ.Γ. Ισότητας και η Διεθνής Αμνηστία

Για τη γυναίκα και τα προβλήματα της, θα γίνει ανοιχτή συζήτηση στο τέλος της εκδήλωσης
 με ερωτήσεις από το κοινό, στις οποίες θα απαντήσει
 η ποιήτρια και συγγραφέας τ. υφυπουργός Παιδείας και Πρόνοιας
 κ. Ρούλα Κακλαμανάκη

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΔΡΩΝ ΜΕΛΩΝ
 ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ**

Θα ακολουθήσει μικρή δεξίωση.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Στις 4 Δεκεμβρίου 2008, ημέρα Πέμπτη, θα πραγματοποιηθεί δείπνο –
 συνεστίαση προς τιμή των **Κρητών Βουλευτών**, στο Κρητικό Κέντρο «ΖΟΡΜΠΙΑΣ»,
 στην οδό Λ. Συγγρού και Ιφιγένειας 3. Με το κρητικό μουσικό συγκρότημα του
 κέντρου θα τραγουδήσει, ο γνωστός κρητικός λυράρης **Μανώλης Αλεξάκης**.

Κατά τη διάρκεια του δείπνου θα διαβαστούν μαντινάδες του ποιητή και
 μέλους της Ένωσης, τ. Βουλευτή κ. **Δαριβιανάκη** τις οποίες θα προλογίσει ο κ.
Μίμης Ανδρουλάκης.

Η τιμή κατ' άτομο (με ποτό και αναψυκτικό) είναι 30€. Η δήλωση
 συμμετοχής πρέπει να γίνει μέχρι 22 Νοεμβρίου 2008. Όσοι επιθυμούν να
 συμμετάσχουν στην συνεστίαση παρακαλούνται έγκαιρα να κάνουν τις δηλώσεις
 συμμετοχής τους στην Γραμματεία της Ενώσεως (τηλ: 210 3625636 και 210
 3625683, από 10:00- έως 14:00, Δευτέρα έως Παρασκευή).

Με φιλικούς χαιρετισμούς,
**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΔΡΩΝ ΜΕΛΩΝ
 ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ**

Η 15μελής Επιτροπή των Πάρεδρων Μελών ξεκίνησε την υλοποίηση του προγράμματός της, που έχει στόχο την προβολή και παρουσίαση του λογοτεχνικού, ποιητικού και συγγραφικού έργου των τέως Βουλευτών και Ευρωβουλευτών, με εκδήλωση που πραγματοποίησε την Τετάρτη 26 Νοεμβρίου 2008 στο Εντευκτήριο της Ενώσεως.

Η πρώτη για τη φετινή περίοδο εκδήλωση, ήταν αφιερωμένη στο ποιητικό και συγγραφικό έργο της **κ. Ρούλλας Κακλαμανάκη** με αναφορά στο βιβλίο της **«Η γυναίκα χτες και σήμερα – Ισονομία, Ισότητα, αλληλότητα και Διαφορετικότητα»**.

Διαλέξαμε κατ' αρχήν το θέμα αυτό, γιατί η περιπέτεια της γυναίκας, η μαχητική πορεία της μέσα στο χρόνο, από την υποτέλεια στη χειραφέτηση και τη δημιουργία, είναι υπόθεση όλων μας και όχι μόνο των γυναικών. Γι' αυτό η εκδήλωση αυτή ήταν αφιερωμένη στα δικαιώματα των γυναικών στον 21ο αιώνα.

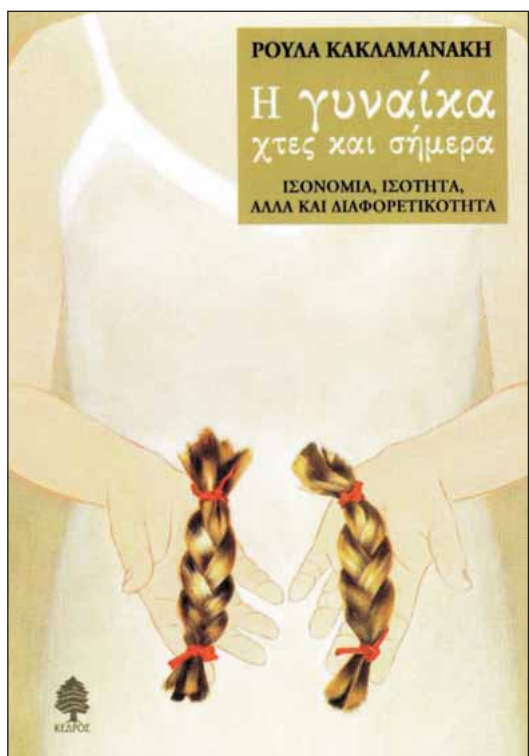
Για το ποιητικό-λογοτεχνικό έργο της κας Ρούλλας Κακλαμανάκη μίλησε ο κριτικός και ιστορικός της νεοελληνικής λογοτεχνίας κ. **Αλέξης Ζήρας**. Για την ποιήτρια, συγγραφέα, πολιτικό και άνθρωπο, μίλησε ο ποιητής, λογοτέχνης και κριτικός κ. **Γιώργος Μαρκόπουλος**.

Πονήματά της διάβασε η μεγάλη μας τραγωδός, **κα Ασπασία Παπαθανασίου**.

Αποκλειστικά για την εκδήλωση αυτή, μας παραχωρήθηκε από τη Διεθνή Αμνηστία «για τα δικαιώματα της γυναίκας», ολιγόλεπτη ταινία, μοναδικού ενδιαφέροντος, σχετική με το θέμα, η οποία προβλήθηκε και έδωσε το έναυσμα για μια ενδιαφέρουσα συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων και της συγγραφέως.

Η πολυάριθμη παρουσία τ. Βουλευτών-Ευρωβουλευτών και Πάρεδρων Μελών στην εκδήλωση αυτή, το έντονο ενδιαφέρον τους μας δημιουργεί την υποχρέωση να πραγματοποιήσουμε άμεσα τις προγραμματισμένες από την Επιτροπή μας εκδηλώσεις, ώστε να προβάλουμε το συγγραφικό και ποιητικό έργο όσων περισσότερων μελών –συγγραφέων– της Ενώσεως μπορούμε.

Επίσης, όσον αφορά το ποιητικό έργο το οποίο μας έστειλε ο τ. Βουλευτής κ. **Αλέκος Δαριβιανάκης**, λόγω της ιδιαιτερότητάς του (έχει γράψει δύο τόμους με 4.000 Κρητικές

μαντινάδες), προτείναμε και ζητήσαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο, και έγινε δεκτό, να παρουσιαστεί μέρος του σημαντικού αυτού έργου σε χώρο που να διαθέτει και την κατάλληλη ατμόσφαιρα, όπως π.χ. ένα Μουσικό Κρητικό Κέντρο.

Έτσι γεννήθηκε το πρώτο δείπνο της Ενώσεως, με χωροταξικό προσδιορισμό, αφιερωμένο για εφέτος στους Κρήτες Βουλευτές.

Και οι δύο εκδηλώσεις στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία, χάρις στη θερμή συμμετοχή πολλών μελών μας και τη συνδρομή της κας Φρ. Σπεντζάρη.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2009 προγραμματίζουμε να πραγματοποιήσουμε εκδηλώσεις αφιερωμένες στο συγγραφικό έργο δύο τουλάχιστον μελών της Ενώσεως και μια μουσική βραδιά αφιερωμένη στον ποιητή **Γιάννη Ρίτσο** με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από τη γέννησή του (1909-2009).

Η 15μελής Επιτροπή των Πάρεδρων Μελών της Ενώσεως, ευχαριστεί το Δ.Σ. και τον Πρόεδρό του για την συμβολή και συμπαράστασή τους, στην πραγματοποίηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων της Ενώσεως, που της έχουν ανατεθεί, και που αποβλέπουν αφ' ενός στην προβολή του πνευματικού και καλλιτεχνικού έργου των Μελών της, τ. Βουλευτών και Ευρωβουλευτών, και αφ' ετέρου να συμβάλουν στη σύσφιξη των μεταξύ τους σχέσεων, μέσω της Τέχνης και του Πολιτισμού, πέρα των οποιωνδήποτε πολιτικών τους απόψεων.

**Για τη 15μελή Επιτροπή των Πάρεδρων Μελών
Η Συντονίστρια Τζένη Καλλιέργη**

ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Ε
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Ε
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Ε

Στιγμιότυπα από την Εκδήλωση των Πάρεδρων

ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Ε
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ Ε

**Οι ομιλήτριες
και οι ομιλητές
της βραδιάς**

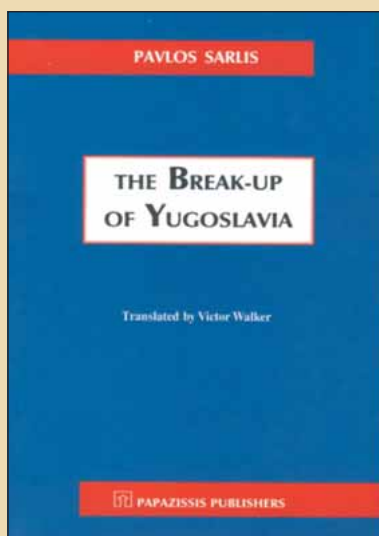
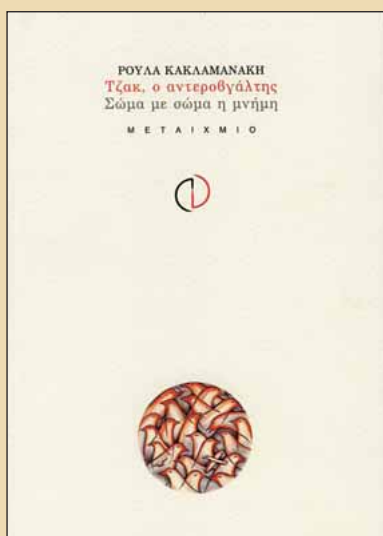
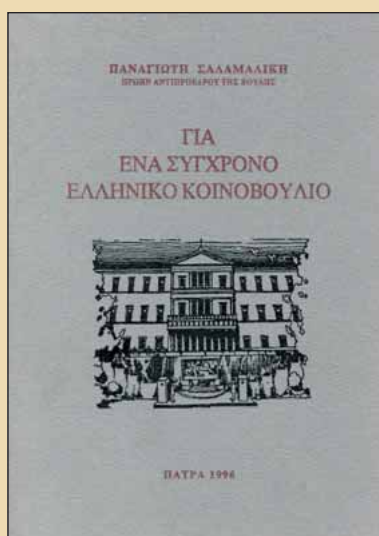
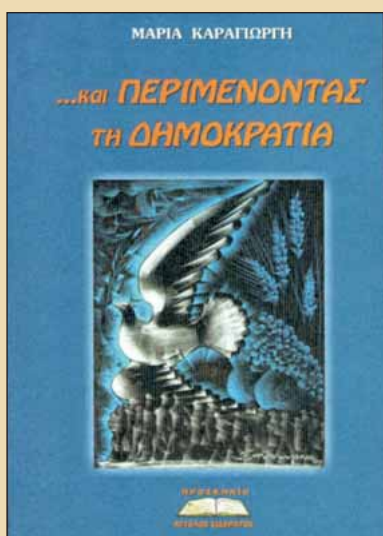

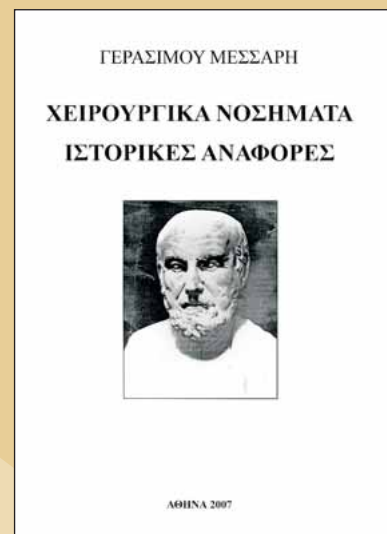
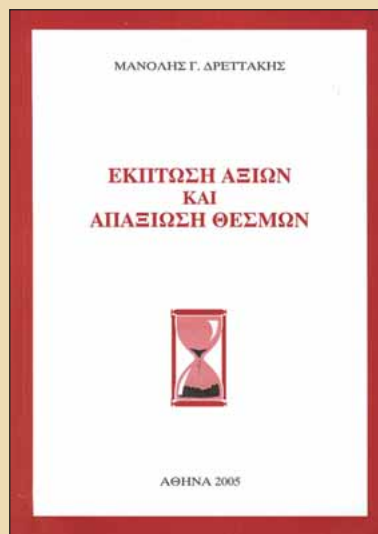
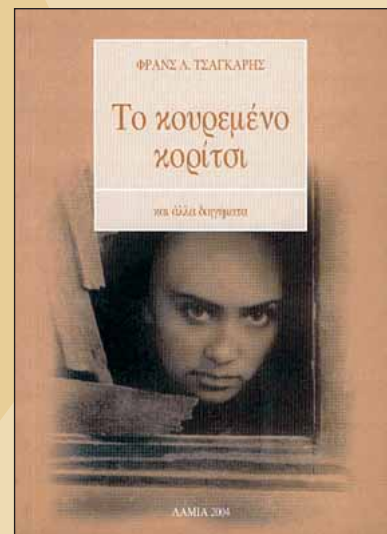
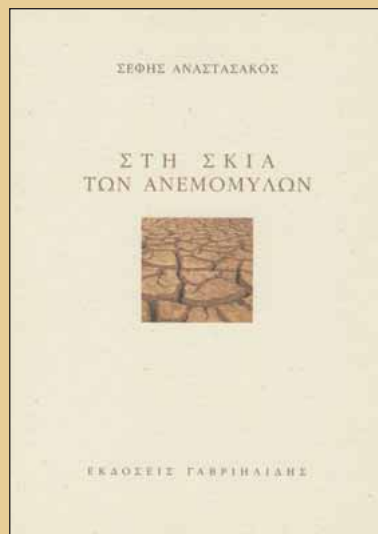
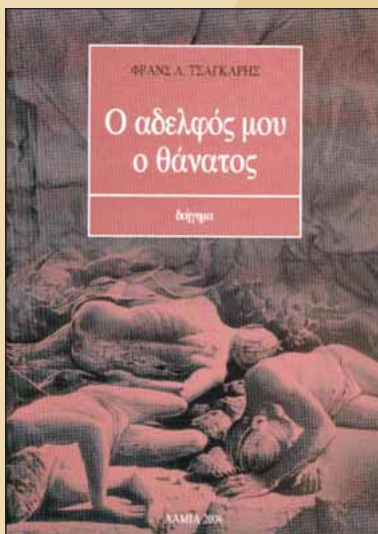
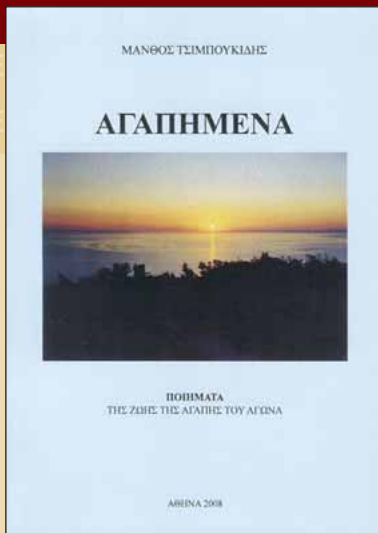
Μελών για την «γυναίκα χτες και σήμερα»

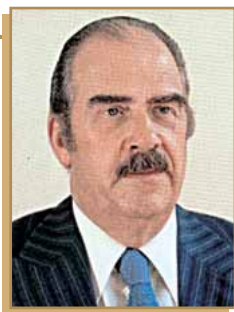
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
Τα εκδοθέντα κατά την τελευταία περίοδο βιβλία των Συναδέλφων:
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Κας **Μ. Καραγιώργη**, κ. **Π. Σαλαμαλίκη**, Κας **Ρ. Κακλαμανάκη**,
κ. **Π. Σαρλή**, κ. **Σπ. Καθούδη**, κ. **Μ. Τσιμπουκίδη**,
κ. **Αν. Πεπονή**, κ. **Σέφη Αναστασάκου**, κ. **Φ. Τσαγκάρη**,
κ. **Γ. Παπαδημητρίου**, κ. **Μαν. Δρεττάκη**, κ. **Γερ. Μεσσάρη**

Αυτοί που έφυγαν...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΔΗΣ

Στη δημόσια ζωή υπάρχουν άνθρωποι που δεν περνούν απαρατήρητοι, κυρίως για το θετικό έργο τους, αλλά και για το γεγονός ότι υπήρξαν αγωνιστές και ασυμβίβαστοι σε όλη τους τη ζωή.

Ένας από αυτούς υπήρξε και ο Χρήστος Γραμματίδης, επίτιμος Πρόεδρος της Ενώσεως τ. Βουλευτών – Ευρωβουλευτών.

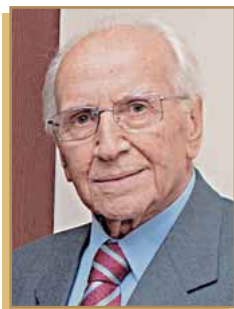
Ο Χρήστος Γραμματίδης τίμησε την πολιτική, τη δημοσιογραφία, τη νομική επιστήμη και την τοπική αυτοδιοίκηση, την οποία υπηρέτησε με όραμα και συγκεκριμένη δράση.

Έφυγε από κοντά μας πλήρης ημερών, αφήνοντας ένα σημαντικό έργο, όχι μόνο στην ιδιαίτερή του πατρίδα την Λάρισα, αλλά και εδώ στην πρωτεύουσα, με την πρωτοβουλία του για την ίδρυση της Ενώσεώς μας.

Μαζί με εκλεκτούς συναδέλφους το 1981 προσπάθησε και πέτυχε την δημιουργία ενός δυναμικού σωματείου που στις μέρες μας μετεξελιχθηκε σε θεσμό και φορέα κύρους με παρουσία και έργο πολυδιάστατο.

Πολλοί θα θυμούνται το πέρασμά του, τη δράση του, την πολιτική και πνευματική προσφορά του.

Αιωνία του η μνήμη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΟΥΡΙΚΗΣ

Ένας ευπατρίδης της πολιτικής ζωής, ένας σεμνός εργάτης του κοινοβουλευτισμού, ο επίτιμος Αντιπρόεδρος και ιδρυτικό μέλος της Ενώσεώς μας, εγκατέλειψε τον απαιτητό και μίζερο κόσμο μας.

Ο Παναγιώτης Τουρίκης, μία αυτοδημιούργητη προσωπικότητα που τίμησε με την ευγένεια, την ανθρωπιά και το ήθος του την δημόσια ζωή, δεν είναι πια ανάμεσά μας.

Η απώλειά του, για το Δ.Σ. της Ενώσεως είναι ένα γεγονός τραυματικό και το κενό που μας αφήνει δυσαναπλήρωτο.

Ο Παναγιώτης Τουρίκης, Δικηγόρος – τ. Βουλευτής, ανήκει στην χορεία των ανθρώπων που εισήλθαν στην πολιτική κονίστρα με το επιφώνημα «Άξιος» και αποχώρησαν από αυτή με το επιφώνημα όλων μας, «Πανάξιος».

Αιωνία του η μνήμη.

Το Δ.Σ. υπενθυμίζει στα Μέλη της Ενώσεως
τις προθεσμίες οι οποίες λεπτομερώς αναφέρονται
στο από 7/11/08 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Θερμά παρακαλούνται
τα Τακτικά και τα Πάρεδρα Μέλη της Ενώσεως
όπως το ταχύτερο δυνατό
τακτοποιήσουν τις συνδρομές τους.

“ Η αναβάθμιση και το κύρος των θεσμών αποτελούν έναν από τους κορυφαίους στόχους της Ενώσεώς μας ”

ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ
ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ-ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΤΕΩΣ